

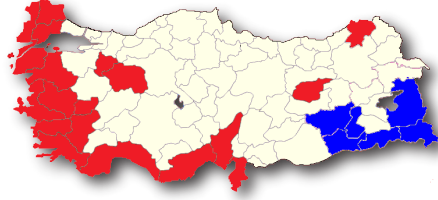
Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır!

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 21 SAYI: 117 Eylül-Ekim 2010

Nasılsınız? Nicesiniz?
İçiniz nasıl, içiniz?

Referandumun
Sayısal Sonuçları

İstanbul
Kimi Bekliyor?

İslamcı-Faşist Saldırının
Yeni Adı: Mahalle Baskısı

Che Guevara

Serdar Soyergin
Faruk Açıl, Levent Ertümer, Ziya Erdönmez

Ulusal Hareketlerde
Gizli Görüşmeler ve Uzlaşmalar

Marksizmi ve Tarihi Çarpıtan
Sözde Liberaller

“Yaşamınızdaki
Dünya Bankası”

12 Eylül Anayasa Referandumunu sonrasında “hayır” oylarının %42,1’de kalmasıyla sol kamuoyunda ortaya çıkan “moral bozukluğu” üzerine bir değerlendirme.

3

NASILSINIZ?
NİCESİNİZ?
İÇİNİZ NASIL, İÇİNİZ?

12 Eylül Anayasa Referandumu’nun sonuçları ve ortaya çıkardığı belirgin olgular üzerine bir irdeleme.

10

REFERANDUMUN
SAYISAL
SONUÇLARI

12 Eylül referandumunun İstanbul il ve ilçelerindeki sonuçları.

14

İSTANBUL
KİMİ
BEKLİYOR?

Mahallelerin lümpen/serseri kesimini etrafında toplayan islamcı-faşist BBP yandaşlarının saldırılarına üzerine bir değerlendirme.

16

İSLAMCI-FAŞİST
SALDIRININ
YENİ ADI:
MAHALLE BASKISI

8 Ekim 1968/Bolivya

18

CHE
GUEVARA

Anıları,
mücadelemizde
yaşamaya devam edecektir.

20

SERDAR SOYERGİN
FARUK AÇIL
LEVENT ERTÜMER
ZİYA DÖNMEZ

AKP’nin “Kürt açılımı”yla başlayan ve referandum öncesi PKK’nin ateş-kesiyle süren gizli görüşmelere ilişkin bir değerlendirme.

22

ULUSAL HAREKETLERDE
GİZLİ GÖRÜŞMELER VE
UZLAŞMALAR

Devrim kaçakların ve marksist örneklerin sözde liberalizmi ve ortaya çıkardığı gerçekler.

28

MARKSİZMİ VE TARİHİ
ÇARPITAN
SÖZDE LİBERALLER

Dünya Bankası kanalıyla Amerikan emperyalizminin AKP’ye verdiği desteğin genel bir tablosu.

31

“YAŞAMINIZDAKİ
DÜNYA BANKASI”

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU: Sezai Görür

Yazışma Adresi:

Postfach 1414

55504 Bad Kreuznach / Deutschland

<http://www.kurtuluscephesi.com>

<http://www.kurtuluscephesi.org>

<http://www.kurtuluscephesi.net>

<http://www.kurtuluscephesi.de>

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

Nasılsınız? Nicesiniz? İçiniz nasıl, içiniz?

“İÇİN İÇİN...

Nasılsınız? Nicesiniz? İçiniz nasıl, içiniz? İçiniz deyince... Malum, insanın içinde can var, kan var. Kemik, adale, yağ, sinir, sabır var. Organlar var: Örneğin mide, bağırsak, ciğer, böbrek ve yürek... Ve insanın içinde binbir hal var.

İçimizdeki can da bizim, kan da. Kemik de, yürek de. İçimizdeki binbir hal de bizim.

İçiniz mi daraldı, iç çekip, tüm sıkıntınızı içinize atacağınıza, bir dosta içinizi dökün. Yeter ki dostun içi dışı bir olsun... Dooooost, dost! Dost, çooook uzaklarda, karanlıklarda mı kaldı, o zaman, bilirim, insanın içi sızlar... Yani yüreği, ciğeri sızlar. Yani içi yanar... İnsanın içi kan ağlar .

Nasılsınız? Nicesiniz? İçiniz nasıl, içiniz?

Yoksa bu sabah, içinize doğdu, güzel bir şeyler mi olacak? Diyelim, bir karşılaşma (Bir kitapla, bir oyunla, bir filmle, bir şarkıyla, bir şiirle ya da bir insanla da olabilir). Heeeeyt, yaşasın! İnsanın artık içi içine sığmaz coşkudan, heyecandan. Belki ilk kez karşılaşıyorsunuz bu kitapla/şiirle/insanla (en iyisi eserle diyelim) ama şimdiden içli dışlı oldunuz bile. Kafanızdaki binbir soruya yanıt bulur gibisiniz. Özlem giderir gibisiniz. İçiniz pır pır. Gülmek, dört elle sarılmak, çoğalmak içinizden gelir. Yani gönülünden kopar... Ve insanın içi titrer bu sevincini yitirmemek için... Yeter ki, bu sevinç iç edilmesin, bu umudun içine edilmesin.

Nasılsınız? Nicesiniz? İçiniz nasıl, içiniz?

Ne öyle, ne böyle mi? Yoksa siz içten pazarlıklı mısınız? İnsanın içine kurt düştü mü, bana nereden ne zarar gelecek diye habire kuşkulandı mı, fena. Artık içi içini kemirir durur ve içler acısı bir hale gelir. Ve günün birinde bir de bakar, içi geçivermiş...

Nasılsınız? Nicesiniz? İçiniz nasıl, içiniz?

Hem öyle, hem böyle diyorsanız, o da insanlık hali. ‘İçi beni yakar, dışı eli’ misali. Yani sen bir de bana sor... (Bayılıyorum şu Türkçe’nin olanaklarına.)

Son zamanlarda dışınız, dış görüntünüz, kılığınız kıyafetiniz öyle çok soruldu ki, bari ben de içinizi sorayım dedim.

Nasılsınız? Nicesiniz? İçiniz nasıl, içiniz?”

(Zeynep Oral, Esintiler, *Milliyet*, 16 Ocak 1983)

“Savaş, hasmı irademizi yerine getirmeye zorlayan bir şiddet hareketidir...

Düşmanın irademize boyun eğmesi için, onu kendisinden istediğimiz fedakarlıktan daha elverişsiz duruma sokmamız gerekir. Bununla birlikte durumunun elverişsizliği geçici olmamalı, hiç değilse öyle görünmemelidir, aksi halde, düşman daha elverişli bir anı kollar ve teslim olmaz. Bu itibarla, savaş faaliyetinin devamının düşmanın durumunda meydana getireceği her değişikliğin, hiç değilse teorik olarak, kötüye doğru olması gerekir. Savaş halinde bulunan bir kimse için en kötü durum, tama-

men etkisiz hale geldiği durumdur. Öyleyse düşmanı bir savaş hareketi ile irademi-ze boyun eğecek duruma getirmek istiyorsak, ya onu gerçekten silahtan tecrit etmek, ya da kendisini öyle bir tehdit altında hissedeceği bir hale getirmek gerekir.” (Clau-sewitz, *Savaş Üzerine*, s. 47, May Yay.)

“Nedir bu istenen? Bir kamuoyu oluşturma. Medya üzerinden asimetrik bir psiko-lojik harekât yapılıyor.” (Org. İlker Başbuğ, 25 Haziran 2009.)

12 Eylül askeri darbesinin terörünün tüm hızıyla sürdüğü günlerde Zeynep Oral soruyordu: “*Nasılınız? Nicesiniz? İçiniz nasıl, içiniz?*”

Aynı Zeynep Oral, yıllar sonra, 2001 yılında *Milliyet* gazetesinden “öylece” atıldıktan sonraki durumunu şu sözlerle ifade eder:

“‘Öteki’ olma durumum geçmi-yordu... Kimliğimi, sözcüklerimi, ha-yatımın akışını, tenimi, bedenimi, kentimi, kişisel tarihim, kişisel coğrafyamı bulmakta; kişisel kodlarımı ve tutkularımı anımsamakta güçlük çekiyordum... Tüm içgüdülerimi kay-betmek, kendi kurduğum hayattan vazgeçmek gibiydi... Tamam vazgeç-tim kendi kurduğum hayattan... İste-sem de istemesem de vazgeçmek zorunda kaldım...”

Zeynep Oral’ın 1983 ve 2001 sonrasında ki durumuna ilişkin yazdığı bu sözlerden, açıktır ki, “ötekiler” ya da “berikiler”, her durumda “*psikolojik*” bir değerlendirme ve sonuç çıkartacaklardır.

Eğer Zeynep Oral, kültürlü, sanatsever, entelektüel, bilgili ve bilinçli bir insan, (de-yimden pek hoşlanmasalar da) “tipik” bir küçük-burjuva aydını olarak düşünülürse, yaşanan olayların “içinde” psikolojik durumun ne denli belirleyici olduğu hemen görülecektir.*

* Küçük-burjuva aydınlarının bu psikolojik durumunun temelinde, küçük-burjuva sınıfı konumu yatar. Bu durumu, *Kurtuluş Cephesi*’nin Ocak-Şubat 2010 tarihli 113. sayısında, “*Gemiler ve Fareler - Küçük Kara Balığın İntiharı*” yazısında şöyle ifade etmiştik:

“Küçük-burjuvazi, büyük burjuvaziyle, yani kapitalist sınıf ile işçi sınıfı, yani proleterya arasında yer alan, nicelik olarak nüfusun çoğunluğunu oluşturan, ama kaçınılmaz olarak proleterleşmek zorunda kalan geçici bir ara sınıftır. Kimilerinin ‘ortadirek’, kimilerinin ‘orta sınıf’ adını verdiği bu küçük-burjuva sınıf, geçici ve ara sınıf olma özelliğiyle her zaman proleterleşme korkusu içinde yaşar. Onun proleterleşme korkusu, proleterya’yı ‘ayaktakımı’ olarak aşağılamasında ifadesini bulan sosyo-psikolojik ve patolojik davranışlara yol açar.”

Küçük-burjuvazinin bu özgün durumu, kişisel dü-

Bu psikolojik sonuç, her durumda küçük-burjuva aydınının bezginliğini, yılgınlığını ve pasifize oluşunu açıklar.

Ülkemizin yakın tarihinde bezginliğin, yılgınlığın ve pasifize oluşun ilk büyük “travması”, 12 Mart 1971’deki askeri müdahaleyle yaşanmıştır.

“Atatürkçü”, “milliyetçi”, “ilerici”, “reformcu” görünümdeki İ. Erim Hükümeti’ni bir çeşit “kurtarıcı” gibi gören küçük-burjuva aydını, hiç duraksamaksızın karşı-devrim saflarına geçmiştir.

12 Mart muhtırası ve ardından kurulan “Atatürkçü”, “milliyetçi”, “ilerici”, “reformcu” görünümdeki İ. Erim Hükümeti, Süleyman Demirel’in başkanlığındaki AP iktidarının gericiliğinden “kurtuluş” olarak görül-müştür. Bu görüş ve görünüm içinde oligarşiye *yedeklenen* küçük-burjuva aydınları, THKP-C’nin İsrail’in İstanbul Başkonsolosu E. Elrom’u kaçırmayla başlatılan “Balyoz Harekâtı”yla ayrılmışlarsa da, 1972 yılının ortalarında devrimci mücadelenin darbe yemesi üzerine yeniden kendi “dünya”larına geri dönmüşler, “içe” kapanmışlar (Oblov gibi), kısacası pasifize olmuşlardır.

Bülent Ecevit’in CHP’sinin Ekim 1973 seçimlerinden birinci parti olarak çıkması (oyların %33,3’ünü almıştır), bu pasifize olmuş, “içe” kapanmış küçük-burjuva ilerici aydınlarında yeni bir “umut” yaratmış ve canlanmaya yol açmıştır.

Ama Haziran 1977 seçimlerinde, CHP, oylarını %41,3’e çıkarmasına rağmen hükümet kuracak yeterli çoğunluğu sağlayamaması, bir kez daha “umut”ların tükenmesine yol açmışsa da, 1978 başında CHP’nin, bağımsızların desteğiyle hükümet kurmasıyla bir ölçüde “ötelenmiş”tir. Ancak gelişen olaylar ve artan faşist saldırılar (özellikle Abdi İpek-

zeyne, genel ve ortak bir özellik oluşturan “korku” olarak yansır. Küçük-burjuva aydını, ilerici ve devrimci saflarda yer aldığı da, gerici ve karşı-devrimci saflarda yer aldığı da, bu genel ve ortak “korku” kendisini takip eder.

çi'nin öldürülmesi), bir kez daha "psikolojik" sonuçlar yaratmış, küçük-burjuva aydınını bezginlik ve yılgınlığa düşürerek pasifize etmiştir.

12 Mart'ın "balyoz"unun tepesine nasıl indiğini çok iyi bilen ve "balyoz"un etkisini hala hisseden küçük-burjuva aydını 12 Eylül askeri darbesine karşı "ihtiyatlı bir iyimserlik" içinde olmuştur. 1983'lere doğru askeri terörün, devrimci kitlelerden sonra kendisine yöneldiğini gören ilerici aydınlar, bir kez daha "içe" kapanırken, bir yandan da "umudu ayakta tutma"ya çalışmışlardır.

1987 genel seçimlerinde Erdal İnönü'nün SHP'si (%24,8) ile Demirel'in DYP'si (%19,1) arasında kalan bu aydın kesim, 26 Mart 1989 yerel seçimlerinde SHP'nin %28,7 oy almasıyla bir ölçüde "düş kırıklığı" yaşamışsa da, İstanbul, Ankara ve İzmir büyükşehir belediye başkanlıklarını kazanmasıyla biraz "moral" bulmuştur.

1991 genel seçimlerine gelindiğinde, "yükselen değer", "babamız" Süleyman Demirel olmuş; seçimlerden DYP %27 oyla birinci çıkarken, "sol oylar" SHP (%20,8) ve DSP (%10,8) arasında bölünmüştür.

27 Mart 1994 yerel seçimlerinde, Tansu Çiller'li DYP %21,4'le birinci parti olurken, SHP (%13,5), DSP %8,7 ve CHP %4,6 oy alabilmiştir. (Bu seçimde Necmettin Erbakan'ın Refah Partisi %19,1 oy alırken, MHP'nin oyları %8 olmuştur.)

19 Aralık 1995 genel seçimlerinde, *Refah Partisi* %21,3 oy alarak *birinci parti* olurken, DSP %14,6 ve CHP %10,7 oy alabilmiştir. Bu seçimin ayrıksı özelliği ise, HADEP'in tek başına seçimlere katılması ve %4,1 oy almasıdır.

Böylesine üst üste gelen seçim "başarısızlıkları", "*kişisel bozgun*" havasının oluşmasına yol açmıştır.

İşte bu yeni yeni oluşmaya başlayan "*kişisel bozgun*" havası içinde "28 Şubat süreci" başlamış ve yeni bir "umut", "merak etmeyin ordu var!" da ifadesini bulan bir "umut" ortaya çıkmıştır. Bu, bir bakıma, küçük-burjuva aydınlarının 12 Mart "balyozu"nu unutmaması, 25 yıl sonra orduyla "yeniden" barışması demektir.

İşte bu hava içinde, "kişisel bozgun havası" ile "merak etmeyin ordu var" arasında sıkışan aydın kesim ve sol kitle, 18 Nisan 1999 genel seçimlerinde Ecevit'in DSP'sinin %22,2 oyla birinci parti olması ve Deniz

Baykal'ın CHP'sinin %8,7 oyla barajın altında kalarak meclise girememesinden çok fazla etkilenmemiştir. Özellikle seçim öncesinde yükselen ve "zirve" yapan borsa, küçük-burjuva sol kitleyi seçimlerden çok daha fazla ilgilendirmiştir. Ellerindeki tüm birikimleri borsaya ve hazine bonolarına yatırdıkları bu dönemde, yeni bir "depolitizasyon" süreci başlamıştır.

"Menkul Kıymetler Borsası Kazandırıyor" coşkusuna kapılmış olan küçük-burjuva aydın kesim ve sol kitle, 28 Şubat sürecinin yarattığı "merak etmeyin ordu var" zihniyetiyle (Marmara Depremi'nin tüm trajik sonuçlarına rağmen) büyük bir *rehavet* içine girdiği bir sırada 19 Şubat 2001 krizi patlak vermiştir. Varlıklarının büyük bölümünü bu krizde kaybedenler, 3 Kasım 2002 genel seçimlerinde DSP'yi "cezalandırırken" (%1,2), bir önceki seçimde meclise giremeyen CHP'ye sadece %19,4'lük bir "teveccüh"te bulunmuştur.

Ve böylece AKP'nin yükselişi de başlamıştır. (AKP'nin oyları %34,3 olmuştur.)

AKP iktidarı karşısında belli ölçülerde "kaygıya" kapılan, ama henüz "korku" duymayan küçük-burjuva aydınları, kendilerini *bir süre* "merak etmeyin ordu var"la ve *AB hayalleriyle* teselli etmişlerdir.

28 Mart 2004 yerel seçimlerinde AKP'nin oylarını %41,7'ye yükseltmesi, AB hayallerinin "kırılması", giderek "kaygı"yı "korku"ya dönüştürürken, "merak etmeyin ordu var" zihniyeti başat yerini korumayı sürdürmüştür.

Bu "kaygı"nın "korku"ya dönüşmesi kendisini "Cumhuriyet Mitingleri"nde dışa vurmuşsa da, nihayetinde 22 Temmuz 2007 genel seçimlerinde AKP'nin oylarını %46,6'ya yükseltmesi "korku"yu perçinlemiştir. Ardından AKP'nin başlattığı "Ergenekon Operasyonları", sözcüğün gerçek anlamında "siyasal zor" olarak ortaya çıkarken, ekonomik baskılar (ekonomik zor) her düzeyde artmıştır.

Aralık 2008'de AKP'nin (ya da "cemaat"-in) Genelkurmay'ın "kozmik oda"sına girmesi, "merak etmeyin ordu var"ın sonunu getirirken, siyasal ve ekonomik zor karşısında "son bir hamle" yapmaya çalışan küçük-burjuva aydınları ve sol kitle, 29 Mart 2009 yerel seçimlerinde CHP'nin "moral yükseltici" bir sonuç alamamış olmasına rağmen (%23,1), AKP'nin oylarının sürekli "yükseliş

trendi”nin kesilmesiyle (%38,4) “moral” bulmuştur.

Tarihlerinde *ikinci kez* küçük-burjuva aydınları ve sol kitle, “yüksek moral”le 12 Eylül 2010 referandum sürecine girmiştir. Kemal Kılıçdaroğlu’nun CHP’nin başkanlığına getirilmesiyle bu “yüksek moral” ortamı daha da perçinlenmiştir. Böylece “beklentiler” yükselmiş ve referandumdan “hayır” çıkacağı “umutları” artmıştır. Bu “beklentiler” ve “umutlar” içinde küçük-burjuva aydınlarının ve sol kitlenin *politizasyonu* son otuz yılın en üst seviyesine çıkmıştır.

Ama referandumda “hayır” oyları %42,1’de kalmıştır.

İşte ülkemiz siyasal tarihinin son kırk yılında, küçük-burjuva aydınlarının ve sol kitlenin bu iniş-çıkışlarından çıkan tek sonuç, “zafer”lerin, kararlı, tutarlı ve sürekli bir mücadeleyle değil, “yüksek moral”le, hayali “umutlar”la; “yenilgiler”in “moral bozukluğu”yla, “düş kırıklıkları”yla yaşandığıdır.*

Bu nedenle, “bir taraf” (bunun emperyalizm, oligarşi ya da AKP gibi bir siyasal parti olmasının önemi yoktur), “hasmını bertaraf etmek” için, “hasmını iradesine boyun eğmesini sağlamak” için, bir yandan siyasal ve ekonomik zoru kullanırken, diğer yandan “psikolojik” bir savaş yürütmektedir.

“Psikolojik savaş”ın en temel unsurları,

* 1905 devriminin yenilgisinden sonra Rusya’da ortaya çıkan böylesi bir “hava”yı Stalin şöyle tanımlar:

“Rusya’da karşı-devrim dönemi yalnızca ‘yıldırım ve gökgürültüsünü’ değil, ama hareket karşısında *düş kırıklığını, ortak güçlere inançsızlığı* da getirdi. *Önceleri* ‘parlak bir geleceğe’ inanılmıştı, ve insanlar, milliyetlerinden bağımsız olarak, birlikte savaşıyorlardı: *Herşeyden önce ortak sorunlar! Daha sonra içe bir kuşku girdi* ve insanlar, herkes kendi ulusal yuvasına dönmek üzere, birbirlerinden ayrılmaya başladılar: Kimse kendinden başka kimseye güvenmesin! Herşeyden önce ‘ulusal sorun’!...”

Ve yukardan gelen kavgacı milliyetçilik dalgası, kendi ‘özgürlük aşkı’ adına çevreden öcünü alan ‘iktidar sahipleri’nden gelen tüm bir baskılar dizisi, aşağıdan yükselen, ve bazen kaba bir şovenizme dönüşen bir milliyetçilik karşı-dalgasına yol açtı.

İşçi yığınlarını sürüklemek tehlikesi gösteren milliyetçilik dalgası, durmadan güçlenerek yükseliyordu. Ve kurtuluş hareketi ne kadar güçten düşüyorduysa, milliyetçilik çiçekleri de öylesine açıyorlardı.” (Stalin, *Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu*, s. 7-10, Sol yay.)

dezenformasyon, demagoji ve gözdağıdır. Ancak küçük-burjuva aydınlarının anlayamadığı şey, bir “savaş”ta “hasmın” bertaraf edilmesi yanında, savaşan tarafın, “hasma” karşı duyduğu kin ve nefret, yani düşmanlık duygusu, Clausewitz’in tercih ettiği terimle, “düşmanca niyetler”dir. Bu nedenle de, “karşı taraf”ın “düşmanca niyetler”le hareket ettiğini anlayamayan ve anlamak istemeyen küçük-burjuva aydınları, “psikolojik yıpratma savaşı”nda kendisinin “moral”ine yönelik saldırılarda kullanılan “araçlar”ı da algılamakta zorlanmaktadır.**

Örneğin 12 Eylül referandumu akşamı, sonuçların “merakla” beklendiği saatlerde Kemal Kılıçdaroğlu’nun “ortalıktan kaybolduğu”, “eşinin bile” yerini bilmediği haberleri servis edilmiş ve ardından da Kılıçdaroğlu’nun referandumda “*oy kullanmadığı*” haberi “cümle aleme” duyurulmuştur. Amaç basittir: Kemal Kılıçdaroğlu’nun *ne kadar beceriksiz olduğunu* sergilemek! “Hasım” tarafın, AKP’nin, şeriatçı kesimin “düşmanlık duygusu”nu, “düşmanca niyetini” anlayamayan sol kitle, neredeyse referandum sonucunu bir yana bırakarak, bu “durum”un nasıl olduğunu izlemeye ve konuşmaya başlamıştır. Oysa aynı “tezgah”, yıllar önce Bülent Ecevit’e karşı da kurulmuş ve uygulanmıştır. (Ecevit’in “aculluğu” demagojisi.)

“İyiniyetli” solcu küçük-burjuva, hasmının bu tür demagojisi karşısında, bu demagojiyi etkisizleştirmekten çok, “ateş olmayan yerden duman çıkmaz” mantığı içinde hep bir “gerçeklik” arayışına girer. Doğal

** Son anda “boykotçu”luktan “hayırcı”lığa dönen Ece Temelkuran şöyle yazıyor:

“Referandum sonrası gazetelere bakıyorum. Entertaining bir durum var. ‘Evet’çilerin öfkesi geçmiyor. Zafer kazandıktan sonra bile ‘hayır’ oyu verenlere saldırıyorlar. Artık bir sakın olun kardeş! Nedir yani hâlâ? Galibiyetin tadını çıkarın biraz.

Öte yandan hayır oyu vermiş özgürlükçü demokrat çevrelerde ise benim çok da anlam veremediğim bir moral bozukluğu. İnsanın moral bozukluğuna düşmesi için bu referanduma evet cephesinin yüklediği demokrasi testi anlamını atfetmiş olması gerek. Oysa bindik bir siyasi alamete gidiyoruz... Artık bilmiyorum nereye. Daha zor geçecek bir 10 ay var önümüzde. Biraz dirayet göstermek gerekmez mi? Üstelik yazmıştım, referandumun sonucu evet de çıksa, hayır da çıksa bu ülke daha demokratik olmayacak. Yukarıda da söylediğim gibi ülkenin ‘gerçek’ sorunlarının hepsi hâlâ aynı ağırlık ve yakıcılıkla kucagımızda duruyor olacak. Duruyorlar da. Ne yapılacak peki?”

olarak da, olayda bir “suçlu” bulmaya çalışır ve ardından da “hakkaniyet” ölçüsünde bulduğu “suçlu”nun cezasını keser ve infaz eder. İstenildiği kadar, “cehenneme giden yol iyiniyet taşlarıyla döşenmiştir” denilsin (ki söylenmesi bile gereksizdir, bunu “ezbere” bilir), o yine, “aydın” olmanın çokbilmişliğiyle bildiğini okur.

“BİRAZ” TEORİ

Şimdi, tüm bunları, bu “psikolojik” durumları ve sonuçları aklımızda tutarak, biraz da teorik saptamaları anımsayalım.

Bilinebileceği gibi, Mahir Çayan yoldaşın en temel saptamalarından birisi, “oligarşi ile halkın memnuniyetsizliği ve tepkileri arasında bir *sunî denge*”nin kurulduğudur.

Sunî dengenin temel aracı siyasal zor olmakla birlikte, “*nispi refah*”, yani geçmiş döneme kıyasla halkın yaşam koşullarında ortaya çıkan göreceli iyileşmeler *sunî dengenin sürdürülmesinde* önemli bir yere sahiptir. İşte bu yaşam koşullarındaki göreceli iyileşmeler, bir bütün olarak küçük-burjuvazinin oligarşiye ya da siyasal iktidara yedeklenmesinin en önemli ögesini oluşturur.*

İkinci olarak belirteceğimiz teorik saptama “*nispi demokratik ortam*”a ilişkindir.

“Emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerinin, ülkenin iktisadi evrimi ile çatışma ve ‘uyum’ durumu, sınıfsal plana, oligarşinin başta proletarya olmak üzere, emekçi yığınlarla çatışması, feodallerle ‘uyum’lu çatışması, köylülükle ‘iktisadi uyum’ çerçevesinde ‘uyum’u şeklinde yansır. Oligarşinin feodallerle ve köylülükle olan uyumu, ülkedeki nispi demokratik ortamın temelini oluşturur.

Ülkedeki nispi demokratik ortam, feodallerin üst yapısal olarak varlık-

larını sürdürmeleri için gerekli bir ‘demokratik’ ortam olduğu gibi, köylülüğe de o iktisadi ‘uyum’ için gereklidir.”**

Bu iki teorik saptamadan birincisi, yani *sunî denge*, kavramın sözcüklerinde ifadesini bulduğu gibi, *sunî*, yani *yapaydır*. Dolayısıyla ister *siyasal zorla* kurulmuş ve “*nispi refah*”la sürdürülüyor olsun, her durumda varolan “*denge*”, *kurgusaldır, sanaldır*, yani “*psikolojik*”tir.

İkinci saptama ise, emperyalizmin ve oligarşinin, bugün varsayıldığı gibi feodallerle ya da feodal kalıntılarla (tefecî-tüccar sermayesi ve zengin toprak sahipleri) doğrudan bir çatışmasının olmadığına ilişkindir. Özellikle siyasal üstyapıda *feodal ideolojiler*, özellikle de *din*, özenle korunur.

Öte yandan, 1980’lerden itibaren emperyalist sistemin aşın-üretim sorunu olağanüstü boyutlara ulaşmış ve 1990’da Sovyetler Birliği’nin dağıtılmışlığıyla ortaya çıkan “*yeni pazarlar*” bile bu sorunu (bir süreliğine) aşmasına olanak sağlamamıştır. Daha önce doğrudan yeni-sömürgecilik yöntemleriyle genişletilen geri-bıraktırılmış ülkelerin iç pazarlarının, bir kez daha genişletilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Dünyanın, “yukardan aşağıya” geliştirilen kapitalizmle iç pazar *yatay olarak* genişletilmiştir. Dolayısıyla bugün, iç pazarın *yatay olarak* genişletilebilmesinin sınırlarına ulaşılmıştır. Bir diğer ifadeyle, iç pazar, toprak olarak genişleyebileceği son sınıra ulaşmıştır ve sadece nüfus artışıyla yatay olarak genişleyebilecek durumdadır.

Ancak, geri-bıraktırılmış ülkelerdeki iç pazarın yatay genişlemesinin sınırlarına ulaşılmış olmakla birlikte, pazarın dikey olarak genişletilmesi olanaklıdır. Bu da, *kişi başına düşen tüketim miktarının artırılmasını gerektirir*. Yani toplumların, giderek “tüketim toplumu” haline dönüştürülmesiyle iç pazar belli ölçüde genişletilebilmektedir.

Ülkemizde 1980-2000 arasında, büyük kentlerdeki tüketim miktarı artırılarak iç pazarda belli bir genişleme sağlanmıştır. Bunun sonucu olarak da, kent küçük-burjuvazisi oligarşiye ve onun o dönemdeki siyasal temsilcilerine yedeklenmiştir. Ama 2000 dünya ekonomik krizi ve onun yansıması olan Şubat 2001 Türkiye krizi, *kent merkez-*

* *Kesintisiz Devrim II-III*’de Mahir Çayan yoldaş, Che’den şu alıntıyı yapar:

“Yoğun bir şehirleşmenin ve gerçek bir sanayileşme değilse bile az çok gelişmiş bir hafif ve orta sanayinin bulunduğu ülkelerde gerilla grupları teşkil etmek daha zordur. Şehirlerin ideolojik etkisi, barışçıl usullerle örgütlenmiş kitle savaşları umudunu yaratarak gerilla savaşlarını frenler. Bu da bir çeşit ‘örgütçülük’ ya da ‘kurumculuk’ (revizyonist örgütlenme) yaratır ki, az çok ‘normal’ sayılabilecek olan dönemlerde, halkın geçim şartlarının başka durumlara nazaran pek o kadar çetin olmaması ile nitelenebilir”.

** İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiklerimiz*, 1976.

li bu dikey genişlemenin sınırına gelindiğini açığa çıkarmıştır. Şimdi yapılması gereken, *Anadolu*'nun "geri" bölgelerindeki nüfus ve onun oluşturduğu pazarların genişletilmesi, yani *tüketimlerinin artırılması* ve böylece emperyalist ülkelerin metaları için pazarın genişletilmesidir.

Tüketimin artırılabilmesi için, herşeyden önce ticaretin gelişmesi gerekir. Ticaretin gelişmesi ise, *ticaret yollarının* gelişmesini öngerektirir.

İşte AKP iktidarıyla birlikte başlatılan "duble yol" yapımı, Anadolu'nun en ücra köşesinin bile emperyalist metaların pazarı haline getirilmesinin altyapısını oluşturmayı amaçlamıştır. Böyle bir genişleme, kaçınılmaz olarak Anadolu ticaret sermayesinin (temelde tefeci-tüccar sermayesi) işlevini ve gücünü artırmıştır.

1950-1957 (Menderes dönemi), 1965-1970 (Demirel-AP dönemi), 1984-1990 (T. Özal dönemi), 1993-2000 (T. Çiller dönemi) yıllarında, özellikle kentlerde ortaya çıkan "nispi refah", bugün AKP iktidarında Anadolu'nun "en ücra" köşesinde "nispi refah" olarak ortaya çıkmıştır. Her ne kadar bu "nispi refah", 2008 dünya finans kriziyle birlikte "yolun sonuna" gelmişse de, henüz sona ermemiştir.

Bugün AKP'nin referandum "zaferi", kırsal alanlarda ortaya çıkartılan "nispi refah"ın (üretime değil, tüketime dayanan) ürünüdür.

BİR KEZ DAHA "PSİKOLOJİ"

Şimdi, bu "soyut", teorik saptamalardan sonra, yeniden küçük-burjuva aydınlarının ve sol kitlenin "psikolojisi"ne geri dönebiliriz.

Bugün, yani referandum sonrasında sol kitlenin ve özellikle de aydınların "*moral bozukluğu*" içinde oldukları neredeyse "ortak kanı" durumundadır.

Örneğin, SİP-TKP'sinin eskimiş "teorisi-yeni" Metin Çulhaoğlu, "Öncelikle, 'hayır' diyenlerin önemlice bir kesimine referandum sonrasında çöken karamsarlığa pek anlam veremediğimi söylemeliyim." diyerek bu "ortak kanı"yı ifade eder.

Bir başkası, "psikolojik" durumu şöyle yorumluyor:

"Artık sıradan hale gelen seçim yenilgilerinin kaybeden kesimde 'bir

kurtarıcı' beklentisini tetiklemesi normal. Birilerinin gelip sihirli değnekle dokunmasını ve her şeyin eski haline gelmesini istiyorlar. Yeni bir Mustafa Kemal figürü arayışındalar. Bu nedenle liderlerden beklenti çok yüksek ve kaybedecek zaman olmadığı düşüncesindeler. Lidere aşırı değer atfeden, buna karşın başarısızlık karşısında ise hızla lideri eriten bir bakış açısına sahipler. Yıllarca Deniz Baykal'a yönelmiş olan 'onunla olmuyor' duygusunun olası bir seçim başarısızlığının ardından kısa sürede Kemal Kılıçdaroğlu'na da yönelmesi şaşırtıcı olmaz. Fikri değil, kişileri bertaraf etmek ne de olsa daha kolay."*

"Sol" yayınlara ve "medya" yazarlarına bakıldığında, "ortak kanı", referandumda "hayır" oylarının %42,1'de kalmasının keskin bir "moral" sorunu ortaya çıkardığıdır. Her ne kadar bu "moral" sorunu, "psikolojik" durum, daha önceki seçimlerde yaşanan "*kışisel bozgun havası*" düzeyine *inmemişse de*, bir çeşit "düş kırıklığı" olarak kesin bir olgu durumundadır.

Öte yandan, "hasmın" moralini bozmak, yani savaşma, direnme "azmini" kırmak, her zaman savaşın bir amacı olagelmıştır. Bu açıdan AKP'nin, özellikle de "cemaat"ın "psikolojik savaş" olanca hızıyla sürdüreceği açıktır. Ancak "savaş"ta, "hasmın" iradesini ve azmini kırmak sadece olumsuz eylemdir. Bu eylemin, iradesi ve azmi kırılmış "hasmın" saflarından belli kesimlerin "teslimiyeti" ya da "düşman saflarına geçişi"ni sağlayacak olumlu eylemle tamamlanması gerekir. Bu ise, eski deyimle, "*müspet propaganda*"yı gerektirir. Recep Tayyip Erdoğan'ın referandum gecesi yapacağı "ikinci balkon konuşması"ndan beklenen de bu "müspet propaganda" olmuştur. Özellikle küçük-burjuva aydınlarının "orta" kesiminin beklediği bu "müspet propaganda", "ikinci balkon konuşması"nda fazlaca yer almadığı gibi, sol kitle tarafından da hiç *önemsenmemiştir*.

"Recep bey"ın "ikinci balkon konuşması"nın ne denli "müspet propaganda"yı içermemesi doğalsa da, sol kitlenin bu konuşmayı önemsememesi de o kadar doğaldır. Açık olan gerçek (eğer doğru yerden, doğ-

* Deniz Ülke Arıboğan, *Akşam*, 17 Eylül 2010.

ru biçimde bakılırsa görülebilecek olan açık gerçek), AKP'nin başarısında önemli etken olan iç pazarın dikey genişletilmesi sürecinin sonuna gelinmek üzere olunduğudur. Doğal olarak, bundan sonra AKP'nin, "nispi refah" yoluyla sağlayabileceği "kazançlar" sona ulaşmıştır. Şimdi, bu sonla birlikte AKP'nin, *devlet gücünü* "hasmı bertaraf" etmek için *ne ölçüde kullanacağı* sorunu (siyasal zor) ortaya çıkmıştır.

Bu "psikolojik" hava ve ortam, sadece "Türk" küçük-burjuva aydınları arasında mevcut değildir. Aynı zamanda Kürt küçük-burjuva aydınları da, benzer, ama ters yönde bir "psikolojik" hava içindedir. Amerikan emperyalizminin Kuzey Irak'ta bir "Kürt devleti" kurulmasına "yeşil ışık" yakmasıyla başlayan "yüksek moral", AKP'nin "açılım"ıyla daha da yükselmiş, giderek, "sallarsak, düşecek" noktasına ulaşmıştır. 12 Eylül referandumunda Diyarbakır'da "boykot" oranının %70'ler düzeyinde olmasının (YSK'nın resmi açıklamasına göre %63,8) verdiği "moral" diri tutulmaya çalışılmaktadır. Oysa 12 Eylül referandumu "boykot"u, başta Hak-kari olmak üzeri, Diyarbakır, Batman, Şırnak, Mardin ve Van dışında "beklenildiği kadar" etkili olmadığı gibi, Bitlis, Bingöl ve Tunceli'nin "bu coğrafyadan", neredeyse "temelli" bir kopuş içinde olduklarını da göstermiştir. Dolayısıyla BDP'nin ve "Demokratik Toplum Kongresi"nin yöneticileri konumundaki Kürt küçük-burjuva aydınlarının "psikolojisi", her ne kadar sol kitlenin "psikolojisi"ne ters orantılıysa da, sonuçta aynı ölçüde tersine dönme koşulları içindedir.

NE YAPILABİLİR?

Şüphesiz, eski seçimlerde olduğu boyutta "kişisel bozgun havası" ortaya çıkmamışsa da, sol kitledeki "moral bozukluğu" kesin bir olgudur. Bu durum karşısında, bu kitle, içten içe ve koro halinde "moral bozukluğuna yer yok, mücadeleye devam" sözlerini yinelemektedir. Bu açıdan, kendilerinin en temel sorunlarının "psikolojik" nitelikte olduğunun giderek farkına varmaktadırlar. Bu nedenle, böyle bir "hava" ve "ortam"da, "moralinizi bozmayın" demek, "malumu ilam" etmekten başka bir şey değildir.

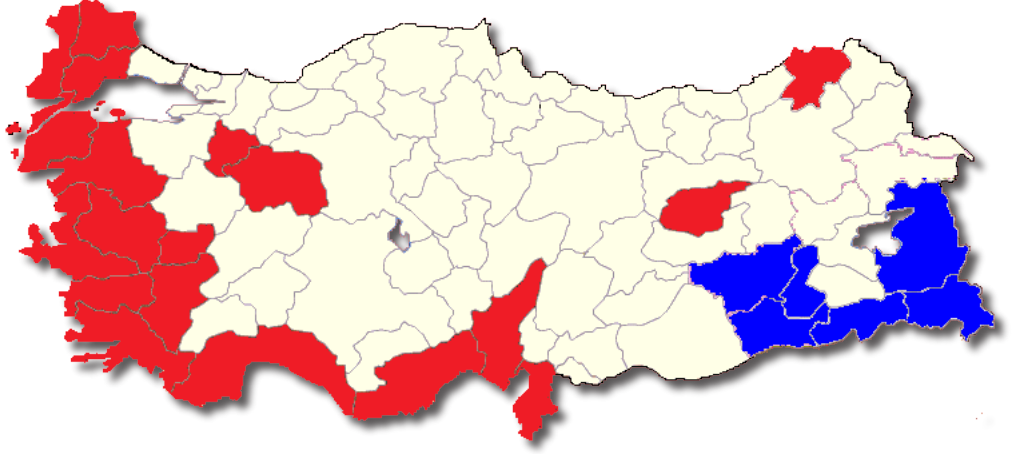
İkinci olgu, düzen içi solun, 1977 seçimlerinden bugüne kadar geçen 33 yılda ilk kez, %30'luk "sol oy sınırı" aşmış ya da aşmak üzere olduğudur. Üstelik, 1977'den 1994'e kadar sol seçmen kitlenin *içinde* yer alan Kürt sol seçmeniyle tüm bağlar ve ilişkiler kopmuşken böyle bir durum ortaya çıkmıştır. Bu da, 29 Mart 2009 yerel seçimleri öncesinde başlayan *kitlesel politizasyonun* ürünüdür.

Üçüncü olgu, bugüne kadar "çağdaş yaşam"ın temsilcisi ve savunucusu konumundaki sol küçük-burjuva kitle, yaşam standartlarının yükselmesinden umutlarını kesmiştir. Bu da, giderek "çağdaş yaşam tarzı"-nın laiklik yönünün öne çıkmasına ve bu temelde politizasyona neden olmuştur.

Bu üç olgunun ortak sonucu, sol kitlenin politizasyonudur.

Tüm bu olgulara rağmen, küçük-burjuva aydın kesim ve sol kitle, düzenin yasal çerçevesi içinde, "barışçıl" yollarla "düzenin" değişebileceği umutlarını korumaktadır. Bu açıdan, "başkanlık sistemi" ya da "temsili demokrasi"nin yerine, referandum gibi "çoğunluğu" esas alan "sistem" (eğer AKP böyle bir "sisteme" geçerse), aynı zamanda bu umutların boş ve anlamsız olduğunu daha açık hale getirecektir. Ama ülkede bir "demokratik devrim" sorunu olduğunu (ki "Kürt sorunu" ve şeriatçılık bu açıdan en tipik iki olgudur) anlayamadıkları ve böyle bir devrimin, aynı zamanda anti-emperyalist bir devrim olduğunu kavrayamadıkları sürece, emperyalizmin bir başka "psikolojik harekâtı"nın öznesi olacakları kesindir.

Diyebiliriz ki, ne denli devrimin nesnel koşulları olgunlaşmış olursa olsun, bu nesnel koşullara eşdeğer *özel gelişim* sözkonusu değildir. Asgari düzeyde bir özel güç, özel birikim olmaksızın da, devrimci mücadelenin geliştirilmesi ve devrimin tek alternatif olarak ortaya çıkması beklenemez. Sol kitlenin politizasyonu, bu açıdan önemli bir gelişme sayılabilirse de, devrim mücadelesini kendi öz mücadelesi olarak gören, devrimciliği kendi öz yaşamı olarak kabul eden ve devrim için savaşmayı göze alan ve savaşan insanlar ortaya çıkmadıkça, sol kitlenin "psikolojisi" siyasal gelişmelerin ivmesini belirlemeye devam edecektir.

Referandumun Sayısal Sonuçları

“Modern toplumsal koşullarımız içinde gitgide kaçınılmaz bir zorunluluk durumuna gelen, ve proletarya ile burjuvazi arasındaki son kesin savaşın, ancak kendi çerçevesinde sonuna kadar götürülebileceği devlet biçimi olan demokratik cumhuriyet, bu en yüksek devlet biçimi, servet ayrımlarını artık resmen tanımaz. Zenginlik, demokratik cumhuriyette, gücünü, dolaylı, ama o kadar da güvenli bir biçimde gösterir. Bir yandan, Amerika’nın klasik bir örnek sunduğu, memurların düpedüz rüşvet yemesi, öbür yandan, hükümetle borsa arasındaki ittifak biçimi altında; bu ittifak, devlet borçları ne kadar çok artar, ve hisse senetli şirketler, yalnızca ulaştırmayı değil, üretimin kendisini de ellerinde ne kadar çok toplar ve böylece borsada ne kadar merkezi bir durum kazanırlarsa, o kadar kolay gerçekleşir. Amerika dışında, bunun çarpıcı bir örneğini yepyeni Fransız Cumhuriyeti verir, ve namuslu İsviçre de, bu alanda geride kalmaz. Ama, İngiltere bir yana, genel oy hakkının, Bismarck ya da Belichröder’den hangisinin daha yüksek bir duruma yükselttiği belli olmayan yeni Alman İmparatorluğu, hükümetle borsa arasındaki bu kardeşçe ittifak için, demokratik bir cumhuriyetin zorunlu olmadığını kanıtlar. Ve kısacası, mülk sahibi sınıf, doğrudan doğruya, bütün yurttaşlara tanınan genel oy hakkı aracıyla hüküm sürer. Ezilen sınıf, yani gerçekte proletarya, kendi kendini kurtarmak için yeteri kadar olgunlaşmadıkça, çoğunlukla, varolan toplumsal rejimi, olanaklı tek rejim olarak düşünecek, ve siyasal bakımdan söylemek gerekirse, kapitalist sınıfın kuyruğunu, onun aşırı sol kanadını oluşturacaktır. Ama, kendi kendini kurtarmakta daha yetenekli bir duruma geldiği ölçüde, proletarya, ayrı bir parti oluşturur, ve kapitalistlerin temsilcilerini değil, kendi öz temsilcilerini seçer. Öyleyse, *genel oy hakkı, işçi sınıfının olgunluğunu ölçmeyi sağlayan göstergedir. Bugünkü devlet içinde bundan daha çok hiçbir şey olmaz ve hiçbir zaman da olamayacaktır*, ama bu kadarı da yeter. Genel oy hakkı termetresinin, emekçiler için kaynama noktasını göstereceği gün, onlar da, kapitalistler gibi, ne yapmaları gerekiyorsa onu yapacaklardır.” (abç)

[F. Engels, *Ailenin, Devletin ve Özel Mülkiyetin Kökeni*, s. 401-402.]

Engels, 125 yıl önce yazdığı “*Ailenin, Devletin ve Özel Mülkiyetin Kökeni*” yapıtında, seçimlerin, “işçi sınıfının olgunluğunu ölçmeye sağlayan gösterge” ya da “termo-

metre” olduğunu, “bundan daha çok hiçbir şey olamayacağını” söylerken, özellikle Almanya’da büyük seçim başarıları elde eden Alman Sosyal-Demokrat Partisi’ni göz-

önünde bulundurur.

Şüphesiz kapitalizmin *iç dinamiklerle* geliştiği ülkelerde ve zamanda, seçim sonuçları, seçim propagandalarında yapılan her türlü demagojiye, çarpıtmaya, yalana karşı, kitlelerin ve işçi sınıfının nasıl bir tepki verdiğini, yani bu tür demagojilerin vb. halk kitleleri ve işçi sınıfı üzerindeki etkisini saptamada *belli bir ölçüt* hizmeti görür.

Diğer yandan, başka ekonomik ve toplumsal olgularla *birlikte* ele alındığında, seçim sonuçları, toplumun sosyolojik düzeyde tahlil edilmesi için *belli veriler* ortaya koyar. Olağan zamanlarda siyasetle hiç ilgilenmeyenler bile, seçim dönemlerinde “siyaset”in içine çekilirler. Bu açıdan da, politize olmuş kitle ile sadece seçim dönemlerinde “siyasete” çekilen kitlenin bir ve aynı oyu, genel oy içinde birarada yer alır. Bu açıdan, seçim sonuçları, *niceliksel* olarak “durum” belirlemede işlevsel olsa bile, *nitelik* olarak aynı işleve sahip değildir. Bu nedenle, seçim sonuçları “termometresi” çok özenle ele alınması gereken bir ölçüm aletidir.

Bu bakış açısıyla “seçim sonuçları” ele alınırken dikkat edilmesi gereken bir başka “husus”, referandum ile genel ya da yerel seçimlerin birbirinden farklı olduğudur.

12 Eylül referandumunda neyin oylandığı çok fazla önem taşımamıştır. Bir genel seçimde, parlamentoda “ikbal” arayanların, sözcüğün tam anlamıyla “burjuva ahırından” ne kadar arpalanacağı da referandumda bir öneme sahip değildir. Referandum, “birileri” ile “ötekiler” arasında yapılan bir tercih olmuştur. Her seçimde olduğu gibi, referandumda da, “devlet olanakları”, bu olanakları kullanma yetkisine sahip olan hükümet tarafından kullanılmıştır. Ramazan ayının “kutsallığı”, bayramın “inayeti”, yardım paketleri, iftar sofraları referandumda kitleleri, özellikle de en geri kitleleri etkilemek için kullanılırken, “tatil rehaveti” ve hatta referandum gününün özel olarak 12 Eylül’e denk düşürülmesi bile kullanılmıştır.

12 Eylül referandumu, BDP’nin “pazarlığa açık” “boykot” kararıyla birlikte katılım oranına dikkatlerin yoğunlaşmasını getirerek, seçim tarihinde bir “ilk” oluşturmıştır. Bu açıdan ele alındığında, *Hakkari*’de *katılımın* %9 olması (ya da seçmenlerin %91’inin referandumda *katılmaması*) bir “veri” olabilirken, *Burdur* ve *Kütahya*’da katılımın %89

olması (ya da sandığa gitmeyen seçmen sayısının %11’de kalması) bir başka “veri” olmaktadır. Fakat, asıl tartışma konusu olan, “hayır cephesi”nin (CHP+MHP+DSP+DP) 29 Mart 2009 yerel seçimlerinde mutlak çoğunluğu oluşturdıkları yerlerde “hayır” oylarının “beklenen” sonuçları vermemiş olmasıdır. Referandum sonrasında “hayır”cı kesimlerde ortaya çıkan “moral bozukluğu” da, öz olarak bu “beklenen” sonucun çıkmamasından kaynaklanmaktadır.

%86,9 katılımın gerçekleştiği ve “evet” oylarının %80 olduğu *Erzurum*’da, 29 Mart 2009 yerel seçimlerinde partilerin aldıkları oy oranları (il genel meclisi oyları) şöyle olmuştur:

AKP	48,1
MHP	20,5
SP	8,7
DTP	5,3
BBP	4,4
CHP	3,4
DP	3,1
Katılım Oranı	80,9

Bu sonuçlara göre, “hayır cephesi”nin (MHP+CHP+DP) toplam oy oranının %27 olması “beklenirken”, “hayır” oyları %13,1 olmuştur. Burada “hayır cephesi”nin “fire” oranı 14 puandır, yani yarı yarıyadır.

Bir başka örnek olarak *Ankara* alınabilir.

Referandumda *Ankara*’da katılım oranı %79,9 olurken, “evet” oyları %54,1, “hayır” oyları %45,9 olmuştur. 29 Mart yerel seçimlerindeki oy dağılımı ise şöyledir:

AKP	38,7
CHP	28,9
MHP	25,0
BBP	2,4
SP	1,8
DP	0,7
Katılım Oranı	83,9

Bu duruma göre, “hayır cephesi”nin toplam oyu %54,6’dır, ama referandumda bu oyların 8,7 puanlık bölümü “evet” oyuna dönüşmüştür.

Üçüncü örnek olarak, neredeyse MHP’nin kuruluşundan günümüze kadar faşist-milliyetçiliğin en etkin olduğu *Yozgat* ilini ele alalım:

Referandumda *Yozgat* ilinde katılım ora-

nı %80,7 olurken, “evet” oyları %77,3, “hayır” oyları %22,7 olmuştur. 29 Mart yerel seçimlerindeki oy dağılımı ise şöyledir:

AKP	38,7
MHP	29,9
SP	13,1
CHP	8,5
DP	4,5
Katılım Oranı	82,4

Buna göre, “hayır cephesi”nin toplam oyu %47,7’dir ve referandumda bu oylar %22,7’de kalmıştır.

Son olarak “İslamcı-faşist” Muhsin Yazıcıoğlu’nun “memleketi” Sivas’a bakalım:

12 Eylül referandumunda Sivas’ta katılım oranı %82,7 olurken, “evet” oyları %76,6 ve “hayır” oyları %23,4 olmuştur. 29 Mart yerel seçimlerinde partilerin aldıkları oyların dağılımı ise şöyledir:

BBP	36,3
AKP	33,1
CHP	12,7
MHP	8,7
SP	5,5
Katılım Oranı	84,7

29 Mart seçimlerinde “hayır cephesi”nin oyları %21,4’ken, “evet”çilerin oy toplamı %74,9’dur.

Bu dört ilin “ortak paydası”, “evet” oylarının çoğunluğu oluşturmuş olmasıdır. Bunun dışında bu dört ilin başka bir “ortak paydası”, gerici-faşist-dinci propagandanın ve siyasetin etkin olmasıdır. Bunun ötesinde “ortak payda” arayışları çok fazla bilimsel bir yaklaşım oluşturmaz. İlk üç il için (Erzurum, Yozgat ve Ankara) geçerli olabileceği varsayılacak bir olgu, dördüncü il için (Sivas) aynı oranda geçerli olmamaktadır. Bu nedenle, bu örneklerden başka “ortak payda” ya da “genel sonuç” çıkartmak yersizdir. Çıkarılabilecek tek sonuç, “*genel eğilim*”e ilişkindir.

Gerek bu dört il örneğinin, gerekse tüm referandum sonucunun ortaya çıkardığı “*genel eğilim*”, referandumun CHP-AKP karşıtlığı içinde, ilerici-demokrat ve solcu dünya görüşü ile gerici-dinci ve faşist dünya görüşünün kesinkes *karşıtlık* oluşturduğudur.

Bu genel eğilim, “Recep bey”in “kumsal” olarak adlandırdığı “kıyı şeridi”nde ol-

duğu kadar, Anadolu’nun 1950’lerden günümüze kadar “gericilik”in egemen olduğu tüm illeri için de geçerlidir.

Bu açıdan bakıldığında, tüm AKP karşıtı milliyetçi söylemine karşın MHP “tabanı”nın, diğer gerici kitleyle birlikte hareket ettiği, daha doğrusu, gerici kitlenin etkin bir bölümünü oluşturduğu kolayca görülebilir.

Bu durum MHP ve AKP yönetimi tarafından referandum öncesinde saptanmıştır. Bu durumu gören MHP, “hayır” kampanyasını *durdurmuş*, ancak gelen baskılar üzerine iki hafta sonra yeniden kampanyayı yürütmek (ya da yürütüyormuş gibi görünmek) *zorunda kalmıştır*.

29 Mart 2009 yerel seçimlerinde de (ve daha önceki tüm seçimlerde de) MHP “tabanı”nın AKP karşısında CHP’li adaylara oy vermedikleri görülmüştür. Bu konuda Ankara ve Melih Gökçek tipik bir örnektir.

Bu nedenle, cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi gibi “çoğunluk” sistemlerinde, CHP’nin ya da sol kitlenin tek başına ve *her durumda* “azınlık”ta kalacağı kesindir. Görüntüsel ve biçimsel olarak da olsa “temsili demokrasi”de, seçim yoluyla “iktidar” a gelebileceği umudunu taşıyan ve taşımayı sürdüren sol kitle, böylesi bir çoğunluk sistemi içinde, seçimle “iktidar” olma “umudu”nu tümüyle yitirecektir.

12 Eylül referandumunun ortaya çıkardığı ikinci genel eğilim ise, BDP’ye ve Kürt ulusal hareketine ilişkindir.

“Medya”da genel olarak “mavi” renkle gösterilen, Kürtlerin mutlak çoğunluğu oluşturduğu ve tartışmasız Kürt olan illerde, “boykot”un “başarılı” olduğuna ilişkin tüm “yorumlar” a karşın, referandum sonuçları, genel eğilime benzer bir eğilimin ortaya çıktığını göstermiştir.

PKK’nin son iki yıldır eylemlerini yoğunlaştırdığı Hakkari’de “boykot”, %90,9 oranında başarılı olurken, Şırnak’ta %77,5, Diyarbakır’da %65,2, Batman’da %59,4, Mardin’de %57, Van’da %56,4 başarılı olmuştur. Ancak Siirt ve Iğdır’da *katılım* yarı yarıya olurken, Muş ve Ağrı’da %55, Bitlis’te %70 ve Bingöl’de %77 olmuştur. (Tunceli/Dersim kendine özgü özellikleri nedeniyle bu tablonun dışında ele alınmak zorundadır.)

Burada “boykot” oranları, ister istemez hemen her seçimde sandığa gitmeyen, oy kullanmayan belli bir seçmen kitlesini de içermektedir. Örneğin Diyarbakır’da 29 Mart

yerel seçimlerinde katılım oranı %81,9 olurken, katılmayanların oranı %18,1'dir.

	Aldıkları Oy	Oy Oranı
DTP	377.637	59,6
AKP	194.670	29,9
DP	22.146	3,5
SP	11.202	1,8
CHP	6.393	1
Katılım Oranı		81,9

Diyarbakır'da, DTP dışındaki tüm partilerin 29 Mart yerel seçiminde aldıkları oy miktarı, 234.411'dir. Referandumda oy kullananların sayısı ise, yaklaşık 60 bin artarak, 296.245 olmuştur. Seçmen sayısındaki artış ve bunların dağılımı gözönüne alındığında, referandumda çıkan sonuç ile 29 Mart yerel seçimlerindeki sonuç, neredeyse bire bir örtüşmektedir. Buradan hareketle, referandum sonuçlarının DTP (BDP) için "güven tazelemek" olarak yorumlanabilse de, "boykot"un etkili olduğunu söylemek doğru değildir. Tek gerçek, DTP'nin (BDP) bir yıl önceki oyunu koruduğudur.

Kürt illerindeki referandum sonuçlarından çıkartılabilecek net sonuç, *Bitlis* ve *Bin-*

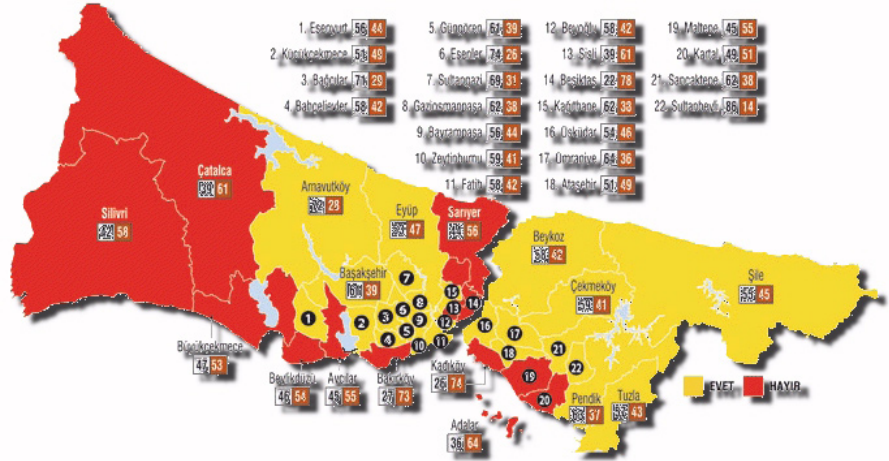
	Seçmen Sayısı	Kullanılan Oy	Katılım Oranı
Hakkari	128.572	11.634	9,1
Şırnak	197.046	44.326	22,5
Diyarbakır	851.241	296.245	34,8
Batman	260.951	105.987	40,6
Mardin	385.674	165.856	43,0
Van	530.745	231.449	43,6
Siirt	150.645	76.648	50,9
Iğdır	105.349	53.822	51,1
Muş	208.405	112.730	54,1
Ağrı	274.121	154.668	56,4
Bitlis	174.195	121.962	70,0
Bingöl	154.117	118.652	77,0

göl'ün mutlak bir çoğunlukla Kürt ulusal hareketinden *koptuğu* ve Siirt, Iğdır, Muş ve Ağrı'nın artan oranda *kopuş sürecine* girdiğidir.

Bunların ötesinde, referandum sonuçları ile önceki seçim sonuçları, ekonomik ve toplumsal gelişmeler birlikte ele alınarak, tek tek il ve ilçeler düzeyinde siyasal gelişmelerin yönü ve seyri hakkında belli ip uçları saptanabilir. Bu da, sadece devrimci mücadelenin taktikleri ve çalışma alanları açısından öneme sahiptir.

"Hayır" Oylarının Çoğunluğu Oluşturduğu İller								
	Toplam Seçmen	Kullanılan Oy	Geçerli Oy	Katılım Oranı	Evet Oyları	Evet Oranı	Hayır Oyları	Hayır Oranı
Tunceli	56.409	37.918	37.260	67,2	7.072	19,0	30.188	81,0
Kırklareli	251.751	220.111	216.797	87,4	55.542	25,6	161.255	74,4
Edirne	296.576	254.358	249.744	85,8	66.233	26,5	183.511	73,5
Muğla	593.187	492.611	483.363	83,0	149.763	31,0	333.600	69,0
Tekirdağ	567.415	465.412	458.124	82,0	158.825	34,7	299.299	65,3
Aydın	719.726	598.062	585.501	83,1	209.606	35,8	375.895	64,2
İzmir	2.870.888	2.283.900	2.246.847	79,6	816.004	36,3	1.430.843	63,7
Mersin	1.123.115	818.141	804.397	72,9	298.422	37,1	505.975	62,9
Çanakkale	360.770	314.284	308.723	87,1	123.800	40,1	184.923	59,9
Antalya	1.354.787	1.046.905	1.027.278	77,3	444.564	43,3	582.714	56,7
Adana	1.386.290	1.009.385	992.242	72,8	434.090	43,8	558.152	56,3
Eskişehir	570.044	472.251	463.957	82,8	213.331	46,0	250.626	54,0
Denizli	665.282	575.647	562.992	86,5	260.645	46,3	302.347	53,7
Hatay	922.012	767.414	756.763	83,2	362.011	47,8	394.752	52,2
Balıkesir	859.259	735.639	722.086	85,6	348.418	48,3	373.668	51,8
Bilecik	141.196	124.512	121.762	88,2	60.256	49,5	61.506	50,5
Manisa	960.069	829.406	811.018	86,4	402.677	49,7	408.341	50,4
Uşak	245.586	216.999	211.653	88,4	105.368	49,8	106.285	50,2
Artvin	122.503	96.838	94.707	79,1	47.164	49,8	47.543	50,2

İstanbul Kimi Bekliyor?

Edip Akbayram, martı seslerinin eşliğinde şöyle diyordu:

Tophane'nin karanlık sokaklarında
Koyun koyuna yatan çocuklarıyla bekle
Bekle zafer şarkılarıyla geçişimizi İstanbul
Haramilerin saltanatını yıkacağız
Bekle o günler gelsin İstanbul
Sen bize layıksın biz de sana İstanbul

Elli yıl önce İstanbul valisi, İsmet Paşa'ya toplanan kalabalığı gösterip, "İşte İstanbul Paşam" demişti.

Kimileri ise, 29 Mart 2009 yerel seçim sonuçlarının tek bir şeyi gösterdiğinin esprisini yapıyorlardı. Balık, beyni çalıştırır!

İster şarkının konusu olsun, ister esprinin, her durumda referandum sonuçları İstanbul'un bir şeyleri beklediğini göstermektedir. Yanıtını sadece devrimcilerin verebileceği soru da budur: Kimi bekliyor?

Yanıtını öğrenmek isteyenler sokağa çıkmalıdır.

İSTANBUL		
	29 Mart 2009	12 Eylül 2010
Seçmen Sayısı:	8.794.284	9.206.124
Kullanılan Oy:	7.210.309	6.743.672
Geçerli Oy:	7.023.837	6.641.160
Katılım Oranı:	%81.99	%73,25

İSTANBUL		
29 Mart 2009 Yerel Seçim Sonuçları		
AKP	2.802.485	39,90
CHP	2.353.553	33,51
SP	526.110	7,49
MHP	514.553	7,33
DTP	324.006	4,61
DSP	179.924	2,56
BBP	138.718	1,98
DP	62.460	0,89
ANAP	33.075	0,47
İP	25.509	0,36
BTP	19.616	0,28
TKP	15.653	0,22
ÖDP	10.851	0,15
EMEP	6.099	0,09
AKP+SP+BBP	3.467.313	49,37
CHP+MHP+DSP+DP	3.110.490	44,29
12 Eylül 2010 Referandum Sonuçları		
Evet	3.643.464	%54,86
Hayır	2.997.696	%45,14

12 Eylül 2010 Referandum Sonuçları İstanbul İlçeleri		
	Hayır	Evet
Beşiktaş	77,7	22,3
Kadıköy	74,2	25,8
Bakırköy	72,9	27,1
Adalar	64,0	36,0
Çatalca	61,2	38,8
Şişli	61,1	38,9
Silivri	58,1	41,9
Sarıyer	55,9	44,1
Maltepe	55,1	44,9
Avcılar	54,5	45,5
Beylikdüzü	54,3	45,7
Büyüçekmece	52,8	47,2
Kartal	50,2	49,8
Ataşehir	49,9	50,1
Küçükçekmece	49,0	51,0
Eyüp	47,4	52,6
Üsküdar	45,9	54,1
Şile	45,3	54,7
Esenyurt	43,8	56,2
Bayrampaşa	43,6	56,4
Tuzla	43,0	57,0
Beykoz	42,5	57,5
Bahçelievler	42,3	57,7
Fatih	42,3	57,7
Beyoğlu	41,6	58,4
Zeytinburnu	41,2	58,8
Çekmeköy	40,5	59,5
Güngören	39,1	60,9
Başakşehir	39,0	61,0
Sancaktepe	38,4	61,6
Kağıthane	38,2	61,8
Gaziosmanpaşa	37,8	62,2
Pendik	37,3	62,7
Ümraniye	35,8	64,2
Sultangazi	31,2	68,8
Bağcılar	29,5	70,5
Arnavutköy	28,1	71,9
Esenler	25,7	74,3
Sultanbeyli	14,4	85,6

İslamcı-Faşist Saldırının Yeni Adı: Mahalle Baskısı

“Merhum” faşist BBP Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu, Alperen Ocakları’nın “genç kurt” sürüsüne hitap ederken şöyle söylemekte hiçbir sakınca görmemişti:

“Müslümanın iki ay-
nı hayatı olamaz. Maddi
hayatını düzenlerken
başka, manevi hayatını
düzenlerken de başka
bir felsefeye göre dav-
ranamaz. Sadece din
ve ibadet konularına Al-
lah’a yönelik bir şahsi ve nefsi mese-
le olarak görmenin, ama siyasi, içti-
mai ve iktisadi meselelerde ‘Allah’ı işe
karıştırmamak’ felsefesiyle hareket et-
menin insanı iki ruhlu, iki yüzlü bir
hayat anlayışına götüreceğini söyler-
sek herhalde yalnızca gerçeği belirt-
miş oluruz. Müslümanın maddi ve
manevi hayatında tam bir uyum ve
ahenk olmalıdır.”

Bu felsefeyle, lümpen/serseri kesimleri kendisine “militan” olarak seçen ve yöne-
ten BBP, Alperen Ocakları’yla, her bulduğu
fırsatta “maddi ve manevi hayatı” “iki ruh-
luluktan” kurtarmak için hep öne atılmıştır.
Hrant Dink cinayetinden Malatya cinayetine
kadar pek çok olayda yer alan, ama eski Ül-
kü Ocakları yöntemiyle hiçbir şeyi kabul et-
meyen bu islamcı-faşist grup “son eylemi”-
ni Tophane’de gerçekleştirdi.

Bir sanat sergisinin açılışına katılanlara
“sokakta içki içiyorlar” diyerek saldıran gü-
ruh, eski ve çok bilinen bir faşist yöntemi

de sergilemişlerdir. 12 Eylül
öncesinde ve hatta 1965’lerde,
aynı “felsefe”nin izleyicileri, ki-
mi zaman “cami bombalandı”
diyerek, kimi zaman “allahsız
komünistler geliyor” diyerek
halkı galeyana getirmeye çalış-
mışlar ve çoğu zaman da bun-
da başarılı olmuşlardır. Tophane
olayında bu kışkırtıcı dema-
goji bir kez daha ortaya konul-
muştur.

Ve yine geçmişteki islamcı
ya da faşist saldırılarda olduğu
gibi, siyasal iktidar, bu tür saldırıları haklı ve
meşru görmenin ötesinde, saldıranlar değil
de, saldırılanlar suçluymuşçasına yaklaşımı-
nı bir kez daha sergilemiştir.

“Oranın çocuğuyum. Tophane’yi
karış karış bilirim. Her ne kadar Ka-
sımpaşa’da doğup büyüdüysem de
Tophane’yi de o bölgede siyaset yap-
tığım için bilirim. Ama bu kadar işi
abartmanın anlamı yok. Ama işi bu
kadar abartmanın, bu kadar farklı
yerlere çekmenin anlamı yok. Açık
açık söylüyorum, 8 yıl boyunca kim-
senin hayat tarzına müdahale etme-
dik. Bundan sonra da herkesin ya-
şam tarzı bizim teminatımız altındadır.
Sanat galerisi ya da eğlence yer-
leri sadece Tophane’de mi var. Bugü-
ne kadar hangi sanat galerisinde böy-
le bir olay oldu. Türkiye’de mahalle
baskısı yoktur. Provokasyona gelme-
yiz. Türkiye’de halkı kışkırtmayı adet
haline getiren odaklar var.”

Bu sözler iktidardaki AKP'nin "muktedir" başı Recep Tayyip Erdoğan'a aittir.

Biraz eskiye döndüğünde, 16 Şubat 1969 günü, Amerikan 6. Filosu'nu protesto etmek için İstanbul Bayazıt Meydanı'nda toplanan kitleye yapılan saldırıda da aynı "parmak izi"ne kolayca rastlanılabilir.

Tarihe "Kanlı Pazar" olarak geçen, "üstad"ları Mehmet Şevki Eygi'nin "cihad" çağrılarıyla başlayan ve "sayın Recep bey" in de mensubu olmaktan "gurur" duyduğu Milli Türk Talebe Birliği ve Komünizmle Mücadele Derneği'nin başını çektiği bu saldırıda iki kişi öldürülmüş, yüzlerce kişi yaralanmıştı.

Ülke tarihinin bu ikinci büyük kitlesel katliam girişimi, aynı zamanda şeriatçıların Amerikan emperyalizminin en büyük destekçisi olarak ortaya çıktıkları ilk olaydır. 6. Filo'yu "kible" yaparak Dolmabahçe'de toplu namaz kılanlar da onlardır.

Aynı yıllarda bu şeriatçı kesim tarafından, "mini etek" giyen kızlara saldırılmış, uzun saçlı gençler sokaklarda dövülmüş, içkili lokantalar tahrip edilmiştir. "Recep bey" in sözüyle, "hayat tarzına müdahale" edilmiştir.

Bugün benzer "felsefe", BBP'nin örtüsü altında her yerde hazır ve nazırdır. Dün Tophane'de sergi açılışına saldıran "felsefe", Mardin'de "medrese gibi kutsal bir mekanda defile yapılmasına" karşı toplu namazlar kılarak, "ikinci Tophane" tehditleri savurarak ortalıkta dolaşmaktadır.

Geçen yıl ise, Topkapı Sarayı'nda İdil Biret'in konseri de, aynı "Alperen" sürüsü tarafından, aynı bahaneyle, "içki içiliyor" bahanesiyle saldırıya maruz kalmıştır.

Şüphesiz, gerek İdil Biret konserine yapılan saldırı, gerek Tophane saldırısını, gerekse Mardin'deki tehdidi ("Sayın başbakan"ın deyişiyle) "abartmanın anlamı yok"tur. Bugün için, bu saldırılar, sistemli ve ülke çapında saldırının "başlangıcı" olarak da değerlendirilemez. Amaç, zaten böyle bir

sistemli ve ülke çapında saldırı başlatmak da değildir. Bugün BBP örtüsü altında hareket eden islamcı-faşist kesimlerin asıl işlevi, halk deyişiyle, "*aba altından sopa göstermek*"tir. Küçük-burjuva aydınları, böylesi "tekil" olaylarla ürkütülmeye ve korkutulmaya çalışılmaktadır. Sistematik olan da budur.

Son dönemin "moda" söylemiyle, "Türkiye 30-40 yıl öncesinin Türkiye'si değildir". Şeriatçıların ilk saldırıları zamanında da değildir. Aradan çok zaman geçmiş ve köprülerin altından çok sular akmıştır. 1965 sonrasında kitleye yönelik, "sistematik olmayan", tek amacı şiddet tehdidiyle kitleyi pasifize etmek olan her türlü şeriatçı ve faşist saldırı, giderek bu saldırılara karşı Dev-Genç'in silahlı eylemleriyle karşılık bulmuştur. 1975 sonrasında ise, aynı saldırılara, doğrudan silahlı devrimci örgütler tarafından yanıt verilmiştir.

Ama bugün?

"Türkiye eski Türkiye değildir!! BBP'li islamcı-faşistlerin, özellikle küçük-burjuva aydınlarına karşı "tekil" her saldırısı sonrasında yaşandığı gibi, "saldıranlar", "saldırılanlar"dan "özür" dilemekte, çiçek vs. vermektedir. Şu kesindir: Bugün bu "tekil" islamcı-faşist saldırılara karşı verilecek "şiddete dayalı" yanıtlar, her durumda *öncelikle* saldırıya uğrayan küçük-burjuva aydınları tarafından, "*biz her türlü şiddete karşıyız*" denilerek "lanetlenecek"tir.

Öte yandan, doğrudan küçük-burjuva aydınlarına ve onların "hayat tarzları"na yönelik bu tür saldırılar karşısında devrimcilerin "bitaraf" kalmaları da, zaman geçtikçe aynı "mağdur"lar tarafından "siz nasıl devrimci insanlarsınız" denilerek pasiflikle, ilgisizlikle suçlanacaklardır.

Bunlardan çok daha önemlisi ise, bugün bu tür saldırılara tepki göstermesi gereken devrimci sol bir hareket, (sözcüğün gerçek anlamında) tepki gösterecek güce ve olanağa sahip değildir. Dün, devrimci mücadelenin olası kadrolarını pasifize etmek için kullanılan "mekanlara" yönelik saldırılara, bugün sadece devrimciler yanıt verebilecek iradeye ve dünya görüşüne sahiptirler. Ne yazık ki (!), aynı "mekanlar"da bu tepkiyi gösterebilecek insanlar pasifize edilmişlerdir. "Mahalle" baskısına maruz kalanlar, bugün, bir an için bile olsa, dün ne yaptıklarını ve neden yaptıklarını anımsamalıdır.

Gerilla savaşı, Latin-Amerika'da iktidarın ele geçirilmesi için tek formül müdür? Ya da her ne olursa olsun egemen mücadele biçimi mi olacaktır? Ya da mücadelede kullanılan değişik formüllerden herhangi biri mi olacaktır? Son olarak şu soru: Küba örneği, kıtanın bugünkü durumuna uygulanabilir mi?

Polemiklerde, gerilla savaşına girişmek isteyenler, kitle mücadelesini unutmakla eleştirilmektedir, sanki gerilla savaşı ile kitle mücadelesi birbirine karşıtmışlar gibi. Bu görüş açısının ima ettiği şeyleri reddediyoruz, gerilla savaşı bir halk savaşıdır; halkın desteği olmadan savaşın bu biçimini yürütmeye kalkışmak kaçınılmaz bir felaketin başlangıcıdır. Gerilla, belirli bir bölgede belirli bir alana yerleşmiş, olanaklı tek stratejik sonuca ulaşmak için, yani iktidarın ele geçirilmesi için bir dizi askeri eylemi gerçekleştirmek amacıyla silahlanmış halkın savaşçı öncüsüdür. Gerilla, tüm bölgenin ve alanın köylü ve işçi kitleleri tarafından desteklenir. Bu önkoşullar olmadan gerilla savaşı olanaksızdır.

“Biz, Küba Devrimi'nin, Amerika'daki mevcut koşullarda devrimci hareketin yasalarna üç temel katkıda bulunduğunu düşünüyoruz: Birincisi, halk güçleri orduya karşı bir savaşı kazanabilir. İkincisi, her

zaman devrimin olması için elverişli tüm koşulların bir araya gelmesini beklemek gerekli değildir, ayaklanma odağının (*foco*) kendisi bu koşulları yaratabilir. Üçüncüsü, az gelişmiş Amerika'da, silahlı savaşın temel alanı kırlar olmalıdır.

Bunlar, Küba Devrimi'nin Amerika'daki devrimci mücadelenin gelişmesine yaptığı katkılardır ve bunlar, gerilla savaşının gelişebileceği kıtamızın herhangi bir ülkesinde uygulanabilir.” (Che Guevara, *Gerilla Savaşı*.)

İkinci Havana Bildirgesi şunları belirtiyor:

“Ülkelerimiz, sanayinin az gelişmişliği ve tarımın feodal karakteriyle belirlenen ortak koşullara sahiptir. Bu nedenle, kentli işçilerin yaşam koşulları zorlu olmasına rağmen, kırsal nüfus en korkunç baskı ve sömürü koşulları altında yaşamaktadır. Bir kaç istisna dışında, kırsal nüfus, mutlak bir çoğunluğa sahiptir, yaklaşık olarak Latin-Amerika nüfusunun %70'ini oluşturur.

Çoklukla kentlerde yaşayan toprak sahipleri hesaba katılmazsa, bu büyük kitlenin geri kalanı çok düşük ücretlerle *hacienda*'larda gündelikçi olarak çalışmaktadır. Onlar, ortaçağdan farklı olmayan sömürü koşullarında toprakta çalışırlar. Bu koşullar, Latin-Amerika'da yoksul kırsal nüfusun çok büyük bir devrimci potansiyel oluşturmaya neden olur.

Sömürücü sınıfların iktidarının temel dayanağı olan ordular, konvansiyonel savaşa göre yapılandırılmış ve donatılmışlardır; köylülerin kendi doğal alanlarında yürüttüğü düzensiz savaşla yüz yüze geldiklerinde kesinkes etkisizdirler; düşen her devrim savaşçısına karşı on kişi yitirirler; görünmez ve yenilmez bir düşmanla savaşırken saflarında moral bozukluğu hızla yayılır; kentlerde işçi ve öğrencilere karşı baskı uygularken sergiledikleri akademik taktiklerin ve askeri gösterilerin burada hiç bir şansı yoktur.

Küçük savaşçı çekirdeklerin başlattıkları mücadeleye, sürekli olarak yeni yeni güçler katılır; kitle hareketleri boy göstermeye başlar, eski düzen küçük küçük bin parçaya ayrılır, ve işte tam bu anda işçi sınıfı ve kentli kitleler savaşın kaderini belirler.

Düşmanın gücüne, sayısına ve kaynaklarına rağmen, savaşın ilk başlangıcından itibaren bu çekirdeği yenilmez kılan nedir? Bu, halkın desteğidir ve giderek

kitle desteğinin artacağına güvenebilirler.

Bununla birlikte, köylülük, içinde tutulduğu bilgisizlik ve tecrit edilmiş yaşam koşulları nedeniyle, işçi sınıfının ve devrimci aydınların devrimci ve politik yönetimine gereksinme duyan bir sınıftır; onlar olmaksızın tek başına savaşı başlatamaz ve zafere ulaştıramaz.

Latin-Amerika'nın bugünkü tarihsel koşullarında ulusal burjuvazi, anti-feodal ve anti-emperyalist mücadeleye önderlik edemez. Deneyimin gösterdiği gibi, uluslarımızın bu sınıfı, zaman zaman yankee emperyalizmiyle çıkar çatışmasına düşse de, emperyalizmle cepheden çatışma yeteneğine sahip değildir, toplumsal devrim korkusuyla felç olmuştur ve sömürülen kitlelerin haykırışlarından korkar.”

Latin-Amerika'nın devrimci bildirgesinin özünü oluşturan bu açıklamaların etki alanını *İkinci Havana Bildirgesi* şöyle tanımlar:

“Her ülkenin öznel koşulları, yani bilinç, örgütlenme ve önderlik etmenleri, gelişme derecesinin büyüklüğüne ve küçüklüğüne bağlı olarak, devrimi hızlandırabilir ya da geciktirebilir; ama her tarihi dönemde er ya da geç nesnel koşullar olgunlaştığında, bilinç kazanılır, örgüt oluşturulur, önderlik ortaya çıkar ve devrim gerçekleşir.

Bunun barışçıl yoldan mı olacağı ya da çok acılı bir doğumla mı dünyaya geleceği devrimcilere bağlı değildir; eski toplumun rahminde yer alan çelişkilerden üreyen yeni toplumun doğumuna direnen eski toplumun gerici güçlerine bağlıdır. Devrim, tarihte ebe rolünü oynar, gereksinme olmadıkça zora başvurmaz, ama doğuma yardım etme gereksinmesi ortaya çıktığı zaman ikirciksiz gereğini yapar. Bu doğumdur ki, köleleştirilmiş ve sömürülen kitlelere daha iyi bir yaşamın umudunu verir.

Bugün Latin-Amerika'nın bir çok ülkesinde devrim kaçınılmazdır. Bu gerçek, herhangi bir kişinin istemiyle belirlenmez. Bu, Latin-Amerika halkının içinde yaşadığı korkunç sömürü koşullarıyla, kitlelerin devrimci bilincinin gelişmesiyle, emperyalizmin dünya çapındaki bunalımlarıyla ve boyun eğdirilmiş ulusların evrensel kurtuluş hareketleriyle belirlenir.”

Amerika'daki gerilla sorununun tüm tahlilinde bu ilkelerden yola çıkacağız.

Bir amaca ulaşmak için bir mücadele aracı gerektiğini saptadık. Latin-Amerika'da iktidarı ele geçirmek için silahlı mücadeleden başka bir yolun olup olamayacağını belirlemek için öncelikle amacı tahlil etmeliyiz.

Barışçıl mücadele, hükümeti istifaya zorlayan – bunalımın özel koşullarında– kitle hareketleri yoluyla yürütülebilir; böylece halk güçleri sonunda iktidarı alabilirler ve proletarya diktatoryasını kurabilirler. Teorik olarak doğru. Latin-Amerika bağlamında bunu tahlil ettiğimizde, şu mantıki sonuçlara ulaşmalıyız: Genel olarak bu kıtada, kitleleri burjuva ve toprak sahiplerinin hükümetlerine karşı şiddet eylemlerine sürükleyen nesnel koşullar mevcuttur. Pek çok ülkede iktidar bunalımları ve devrim için gerekli bazı öznel koşullar vardır. Açıktır ki, bu koşulların hepsinin olduğu ülkelerde iktidarı ele geçirmemek suç oluşturmaktadır. Bu koşulların var olmadığı ülkelerde ise, değişik alternatiflerin ortaya çıkması ve teorik tartışmalarla her ülkeye uygun bir karara varılması elbette doğrudur. Tarihin izin vermeyeceği tek şey, proletarya politikalarının teorisyen ve uygulayıcılarının yapacakları hatadır. Hiç kimse öncü parti konumuna, üniversite diploması gibi sahip olamaz. Öncü parti olmak, iktidarı ele geçirme mücadelesinde işçi sınıfının en önünde olmaktır; zafere giden en kısa yoldan bu savaşa kılavuzluk etmeyi bilmek demektir. Bu, devrimci partilerimizin görevidir ve hata yapmamak için tahlilleri derinlikli ve kapsamlı olmalıdır.

[Che Guevara, *Gerilla Savaşı: Bir Yöntem*, “... İki, Üç, Daha Fazla Vietnam”, s. 34-39, İlkeriş Yay.]

SERDAR SOYERGİN

1960/ADANA

26 EKİM 1980/ADANA

1960 yılında Adana'da doğdu. Faşist milis saldırıların yoğunlaştığı bir dönemde, lisede devrimci mücadeleye katıldı. Liseden sonra Adana Eğitim Enstitüsü'ne girdi ve burada THKP-C/HDÖ'nin örgütsel faaliyetleriyle tanıştı. 1979 yılında THKP-C/HDÖ üyesi olarak okul ve mahalle ilişkilerinde çalıştı ve 1979 ortalarında Adana Çukobirlik Yağ Fabrikası'na işçi olarak girerek, sendikal çalışmaların örgütlenmesinde yer aldı. Bu çalışmalarındaki etkinliği, san sendikacılar tarafından etkisizleştirilmek amacıyla polise ihbar edildi ve bir süre polis tarafından gözaltına alındı. 1980 başından itibaren polis tarafından aranması üzerine, illegal örgütsel faaliyette bulunmakla görevlendirildi.

14 Eylül 1980 günü Süleyman AYDEMİR yoldaşla birlikte gerçekleştirdikleri cezalandırma eylemi sonrasında oligarşinin resmi zor güçleriyle silahlı çatışmaya girdi ve çatışmada bir tank yüzbaşısını öldürdüler. Serdar yoldaş, çatışma sırasında aldığı iki kurşun yarası sonucu oligarşinin eline tutsak düştü.

Olayda bir yüzbaşının öldürülmesi nedeniyle 12 Eylül faşist askeri yönetimi çılgına döndü, halka ve devrimcilere duydukları bütün kinlerini Serdar yoldaşın yargılanmasında gösterdi.

40 gün süren tüm yargı-yargıtay ve onay işlemleri, hiç bir hukuk kuralına uyulmaksızın gerçekleştirildi ve idam cezası 25-26 Ekim 1980 gecesi infaz edildi.

Serdar yoldaşın son isteği, zafer günü yoldaşlarıyla birlikte içmeyi düşündüğü kahveyi, cellatların gözlerinin içine bakarak içmek olmuştur.

LEVENT ERTÜMER

1959/BERGAMA

14 EYLÜL 1977/BERGAMA

FARUK AÇIL

1959/BERGAMA

14 EYLÜL 1977/BERGAMA

LEVENT ERTÜMER ve FARUK AÇIL yoldaşlar, 1977 yılında THKP-C/HDÖ üyesi olarak örgütsel faaliyette bulundular. 14 Eylül 1977 günü faşist milislere yönelik silahlı eylem hazırlığı sırasında yanlarında bulunan bombaların patlamasıyla yaşamlarını yitirdiler.

ZİYA ERDÖNMEZ

1954 SİVAS/KANGAL

17 EKİM 1980 İSTANBUL/KADIKÖY

1954 Sivas/Kangal doğumlu Ziya yoldaş, 1973 yılında İstanbul İktisat Fakültesi'ne girişle devrimci mücadeleye aktif olarak katılmıştır. 1973-76 arasında öğrenci hareketi içinde çalışmış ve 1974 yılında AÖS'ne yönelik faşist saldırılarda yaralanmıştır. 1975-76 döneminde İYÖKD Yönetim Kurulu üyesi olarak çalışmış ve 1977'de THKP-C/HDÖ'nin Öncü Savaşına başlamasıyla birlikte profesyonel kadro olarak devrimci savaşa katılmıştır. 1979 sonlarında THKP-C/HDÖ-İstanbul İl Komitesi üyeliğine getirilmiş ve 1980'de Genel Komite üyesi olmuştur. 17 Ekim 1980 günü Kadıköy Nüfus Dairesi'nin basılması eylemi sırasında oligarşinin resmi zor güçleriyle girdiği çatışmada katledilmiştir.

Ulusal Hareketlerde Gizli Görüşmeler ve Uzlaşmalar

“Rusya’da, bir dizi önemli tarihsel ve toplumsal koşullar nedeniyle daha çok uygarlaşmış ve daha çok bir başına olan, ayrılma hakkını en kolay ve en ‘doğal’ biçimde fiili hale getirebilecek durumda iki ulus vardır. Bunlar Finlandiya ve Polonya halklarıdır. 1905 Devrim deneyimi göstermiştir ki, bu iki ulus içinde bile egemen sınıflar, toprak sahipleri ve burjuvazi, Finlandiya ve Polonya’nın devrimci proleteriyasından *korktukları için* devrimci özgürlük mücadelesini reddetmektedirler ve Rus egemen sınıfları ve çar monarşisiyle bir uzlaşma (*rapprochement*) yolu aramaktadırlar.”

[Lenin, “Ulusal Sorun Üzerine Tezler”, *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşı*, s. 82.]

“Tüm ulusal baskılar, *geniş halk kitlelerinin* direnişine neden olur; ve ulusal olarak ezilen nüfusun direnişi, her zaman ulusal isyan *eğilimi* gösterir. Ezilen ulusların burjuvazisi (özellikle Avusturya ve Rusya’da) ulusal isyandan *söz ederken*, öte yandan pratikte, kendi halkının arkasından ve kendi halkına *karşı* ezen ulusun burjuvazisiyle gerici anlaşmalara girmesi ender gördüğümüz bir şey değildir. Böyle durumlarda devrimci marksistlerin eleştirisi, doğrudan ulusal harekete *karşı* değil, ama onun alçaltılmasına, sıradanlaştırılmasına, onun küçük bir kavga düzeyine indirgenmesi eğilimine *karşı* yöneltmelidirler. Yeri gelmişken belirtelim, Avusturya’da ve Rusya’da pek çok sosyal-demokrat bunu gözden kaçırıyor ve küçük, sıradan ve kirli ulusal kavgalara –örneğin, iki dilde yazılan bir sokak tabelasında hangi dilin önce yazılacağı türünden sorunlar üzerine çıkan tartışmalar ve kavgalara– *karşı* duyduğu *haklı* nefretle, ulusal mücadeleyi desteklemeyi reddediyor. Söz gelişi, Monako Prensiğindeki cumhuriyet maskaralığını ya da Güney Amerika’daki ya da bazı Pasifik Adalarının küçük devletlerdeki ‘generaller’in ‘cumhuriyetçi’ maceralarını ‘desteklemeyeceğiz’. Ama bu, ciddi demokratik ve sosyalist hareketin cumhuriyet sloganını terk etmesine izin vereceğiz demek değildir. Rusya’daki ve Avusturya’daki kirli ulusal kavgaları ve pazarlıkları alaya almamız ve alıyoruz da. Ama bu, bir ulusal ayaklanmayı ya da ulusal baskıya *karşı* ciddi halk mücadelesini desteklemeyi reddetmeye izin vereceğiz demek değildir.”

[Lenin, *Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm*, s. 73-74.]

Bugüne kadar değişik yazılarımızda, sıkça, “İnsanların tarih bilincinin silikleştirildiği, Marksist-Leninist teorisinin önemsiz bir ‘ayrıntı’ olarak sunulduğu bir süreç”ten,*

“İnsanların *tarih bilincinin* silindiği, tarihin çarpıtıldığı ve yer yer tümüyle değiştirildiği bu ortam”dan,** “İnsanların *tarih* bilgisi ve *bilincinin* tümüyle silikleştirildiği, *tarihin* ‘popüler *tarih*’ haline dönüştürüldüğü bir dö-

* *Kurtuluş Cephesi*, “Çakar almaz silahlarla üç genç mi yıkacaktı anayasal düzeni”, Sayı: 91, Mayıs-Haziran 2006.

** *Kurtuluş Cephesi*, “Kadir Has ile Can Dündar”, Sayı: 96, Mart-Nisan 2007.

nem”den* söz ettik ve böylesi bir süreçte, ortamda ya da dönemde, kaçınılmaz olarak kurgusal ve spekülâtif bilginin, “bilincin” oluşumunda asli öge olduğunu belirttik.

Bu belirlemeler, kimilerine göre çok “kitabî”, kimilerine göre “soyut”, kimilerine göre ise “malum-u ilâm”dır!

Oysa, bu “kitabî”, “soyut” belirlemeler, tarihsel olayların nasıl çarpıtıldığını, değiştirildiğini ve farklılaştırıldığını ifade etmenin yanında, *tarihsel deneyimlerin* önemsizleştirilerek onlardan dersler çıkartılmasının nasıl önlendiğinin de ifadeleridir.

En genel ve çok bilinen sözle, tarih, yazılı tarih, sınıf mücadelelerinin tarihidir. Böyle bir tarihte, her zaman ezenler ve ezilenler, üsttekiler ve alttakiler, sömürenler ve sömürülenler olagelmıştır. Bir zamanlar çok “bilinen” bir marksist saptamayla, sömürenler, her zaman tarihten, tarihsel olaylardan çok hızla *dersler* çıkarırlar. Yüzlerce yıldır biriktirdikleri “*yönetim deneyimi*”, böylesine tarih derslerine dayanır. Bu sayededir ki, sömürenler, sömürülenleri uzun yıllar yönetmeyi becerebilmişler ve iktidarlarını sanki “sonsuz”muşçasına ayakta tutabilmişlerdir.

Ya ezilenler, sömürülenler, alttakiler?

Kimi zaman cahil bırakılarak, kimi zaman (ve daha sık) korkutularak, çoğu durumda da kendi içlerinden çıkan ya da kendileri için mücadele eden “bilinçli” insanlar satın alınarak sessiz, tepkisiz ve kendi günlük yaşamının küçük sorunları altında ezilen insanlar haline getirilmiştir.

Ama onlar da, bir geçmişe, bir tarihe sahiptirler; bunlarla övünürler, bunlarla üzülürler, bunlardan dersler çıkarırlar. Çoğu durumda, kendi özgeçmişleri ile yaşadıkları toprakların tarihini özdeşleştirirler. Bunun sonucu olarak da, belli siyasal davranışta bulunurlar. Eğer onların kendileriyle özdeşleştirdikleri gerçek tarihin yerine kurgusal (montaj) bir başka tarih geçirilebilirse, açıktır ki, onların siyasal davranışları da değişebilecektir.

Bu nedenle, ezilenler, sömürülenler, alttakiler için “özel tarih” oluşturulur. Yine tarihte görülmüştür ki, egemen sınıflar için bu kurgusal tarihin “onlara” kabul ettirilmesi ve sürdürülmesi pek çok zorluklara ve maliyete yol açmaktadır. Bu zorluklardan ve mali-

yetlerden kurtulmanın yolu ise, kişinin kendi özgeçmişini ile ülkenin tarihini özdeşleştirmesinin ortadan kaldırılmasından geçer. Bu da, bireycileştirmeye, bencilleştirmeyle ve apolitikleştirmeye özdeştir. Ayrıca, bu sadece belli “maliyetler”den kurtulmayı sağlamayıp, yeni ve gerçek-dışı pek çok şeyin *pazarlanabilmesini* de olanaklı kılar. Örneğin, kendi özgeçmişinden, aile yaşamından elde edilmiş çocuk bakımı ve yetiştirilmesine ilişkin “tarihi” *olmayan* bir bireye, çok kolaylıkla “çocuk bakım setleri”, “Annenin Kitabı” vb. şeyler pazarlanabilmektedir.

Bugün, ülkenin en temel sorunlarından biri, AKP iktidarının “mevcut yasal düzeni” kullanarak, sürekli ve kalıcı bir iktidar oluşturma girişimiyken, diğer temel sorun Kürt ulusal sorunudur. Her iki sorun da, tarih bilincinin silikleştirildiği, yok edildiği ya da çarpıtıldığı bir “entelektüel” ortamda, neredeyse *tarihin bir tekrarı* gibidir.**

İnsanlar, 1990’lar boyunca “yeni dünya düzeni”, “globalizm”, “ideolojilerin sonu” vb. söylemlerle bir şeye inanırdı. Bu inandırmanın en vahşi ve insanlık için en kötüsü, emperyalizmin sona erdiği yalanı olmuştur. Bu yalan, dün Yugoslavya’da, bugün Irak ve Afganistan’da yüz binlerce insanın ölümüne yol açmıştır.

Ancak tarihin, tarih bilincini oluşturan bir başka özelliği daha vardır. Somut tarihsel olayların nasıl ortaya çıktığını, evrildiğini ve sonuçlandığını saptayan tarih, bu somut saptamaları ortaya çıkarır çıkarmaz, “tarih dersleri”nin konusu haline gelir. Kimi durumda bu “tarih dersleri”, neden-sonuç ilişkisi açısından ele alınarak çıkartılmaya çalışılır. Böyle yapıldığında, çoğu durumda zaman kavramı ve yöntem dışlanır. Zaman ve yöntem işin içine girdiği andan itibaren, tarihsel olaylar teorisinin, yani soyutlamanın konusu haline gelir. Tarihsel somut olaylardan yola çıkılarak, soyuta gidildiğinde, ortaya teori dediğimiz genellemeler çıkar.

Marksist tarih anlayışı, yani tarihsel materyalizm, diyalektik materyalizmin bakış açısından tarihin yorumlanması, bir bakıma tarihten “dersler” çıkartılmasıdır.

Burjuva tarih anlayışı da, kendi metafizik yöntemiyle tarihi irdeler ve idealist anla-

* *Kurtuluş Cephesi*, “Solda Kuzular ve Kurtlar”, Sayı: 83, Ocak-Şubat 2005.

** “Millî Şair” M. Akif Ersoy şöyle der: “Tarihi tekrâr diye tarif ediyorlar. Hiç ibret alınsaydı, tekrâr mü ederdi?”

yışıyla tarihi yorumlar, yani tarihten “dersler” çıkarır.

Burada, iki tarih anlayışının sınıfsal nitelikleri ve temelden farklılıkları üzerinde durmayacağız. Şu kadarını belirtelim ki, marksist tarih anlayışı, proletaryanın sınıfsal bakış açısını ifade ederken, burjuva tarih anlayışı, burjuvazinin (büyük burjuvazi, kapitalist sınıf) dünya görüşünün yansımasıdır.

Her iki tarih anlayışının, tarihe bakış açısının tek ortak noktası, *aynı* tarihsel olayları ele alışlarından ibarettir. Her ne kadar *aynı* tarihsel olaylar ele alınsa da, olayların ele alınış tarzı, irdelenmesi ve yorumlanması tümüyle sınıfsal bakış açısına uygundur. Ancak bu “ortak” özellik, yani aynı tarihsel olayların ele alınması, ancak araştırma yönteminin ve yorumlama tarzının farklılığından kaynaklanan “sonuçlar”ın, yani “tarihsel dersler”in farklılaşması karşısında burjuva (ya da küçük-burjuva) tarih anlayışı, kendi “vargı”larını haklı ve doğru gösterebilmek için kurguya (montaj) başvurur ve çıkardığı “tarihsel dersler”, hemen her durumda spekülattir.

Şimdi yazımızın başında yer verdiğimiz Lenin’in sözlerini ele alalım.

Lenin, çok açık biçimde, Rusya’nın tarihinin belli bir döneminde ortaya çıkan olayların, özellikle de 1905 Devrimi’nin her türden ulusun egemen sınıfları arasında yaratmış olduğu bir “korku”dan ve bu “korku”nun ortaya çıkardığı “tutumlar”dan söz eder. Açıkça ifade ettiği gibi, bu “korku”, devrimci proletarya korkusudur, yani proleter devrim korkusudur. Tıpkı 1871 Paris Komünü’nün yaratmış olduğu korku gibi.

Bu “korku”, her zaman ve her yerde bir ve aynı olmasının yanında, aynı zamanda egemen sınıfları bu “korku” etrafında ve bu “korkuyu” yaratanlara karşı *birleşmeye zorlar*. Bu, Marks’ın 1848-1850 arasında Fransa’daki sınıf mücadelesinden çıkardığı en önemli derslerden birisidir.

“Devrimci ilerleme, dolaysız trajikomik başarılarıyla değil, tam tersine *birleşik*, güçlü bir *karşı devrim* yaratarak, bir düşman yaratarak kendi yolunu açtı.”*

Tarihin bu dersi, gelişen bir devrimci mücadele (egemen sınıfların sadece iktida-

rını değil, ekonomik-toplumsal düzenini topyekün ortadan kaldıran) karşısında, aynı devlet sınırları içindeki farklı ulusların egemen sınıflarının (başta ezen ve ezilen ulusun burjuvazilerinin) birleştiği, kendi aralarındaki çelişkileri ikincil plana koyduklarıdır. Diğer ifadeyle, gelişen bir devrimci mücadele, hatta devrimci mücadelenin gelişme olasılığı, ulusal çelişkileri ve çatışmaları hızla *ikincil düzeye* indirger.

Aynı biçimde, ulusal çelişki ve çatışmaların olduğu ülkelerde, devrimci mücadelenin güçsüzleşmesi ve zayıflaması, her durumda bu çelişki ve çatışmaların gündemin *birinci sırasına* çıkmasının ortamını hazırlar. Stalin, 1905 Devrimi’nin yenilgisinden sonra Rusya’da ortaya çıkan durumu şöyle özetler:

“Rusya’da karşı-devrim dönemi yalnızca ‘yıldırım ve gökgürültüsü’nü değil, ama hareket karşısında düşkünlüğünü, ortak güçlere inançsızlığı da getirdi. Önceleri ‘parlak bir geleceğe’ inanılmıştı, ve insanlar, milliyetlerinden bağımsız olarak, birlikte savaşıyorlardı: herşeyden önce ortak sorunlar! Daha sonra içe bir kuşku girdi ve insanlar, herkes kendi ulusal yuvasına dönmek üzere, birbirlerinden ayrılmaya başladılar: kimse, kendinden başka kimseye güvenmesin! Her şeyden önce ‘ulusal sorun’!...”

Ve yukarıdan gelen kavgacı milliyetçilik dalgası, kendi ‘özgürlük aşkı’ adına çevreden öcünü alan ‘iktidar sahipleri’nden gelen tüm bir baskılar dizisi, aşağıdan yükselen, ve bazan kaba bir şovenizme dönüşen bir milliyetçilik karşı-dalgasına yol açtı.

İşçi yığınlarını sürüklemeye tehlikesi gösteren milliyetçilik dalgası, durmadan güçlenerek, yükseliyordu. Ve kurtuluş hareketi ne kadar güçten düşüyorduysa, milliyetçilik çiçekleri de öylesine açıyorlardı.”**

Ülkemiz somutunda, Kürt ulusal hareketinin marksist-leninist hareketten kopuşu 12 Mart 1971 sonrasında devrimci mücadelenin büyük darbe yemesiyle başlamıştır.

Tarihin, ulusal çatışmalar ve mücadeleler tarihinin ikinci dersi, “ezilen ulusların burjuvazisinin bir yandan ulusal isyandan söz

* Karl Marks, *Fransa’da Sınıf Savaşmaları (1848-1850)*, s. 246.

** Stalin, *Marksizm ve Ulusal Sorun*, s. 7-8.

ederken, öte yandan pratikte, kendi halkının arkasından ve kendi halkına *karşı* ezen ulusun burjuvazisiyle gerici anlaşmalara girmesi”dir.

Açıktır ki, böylesi gerici anlaşmaların yapılabilmesi için, herşeyden önce iki tarafın da böyle bir anlaşmadan “*çıkan*” olması gerekir. İkinci olarak da, kendilerini bir *anlaşmaya zorlayan etmenlerin varlığı* gereklidir. Yukarda ifade ettiğimiz gibi, “anlaşmaya zorlayan etmen”, her durumda devrimci mücadelenin kendisidir. Ancak tek etmen değildir. Devrimci mücadelenin güçsüzleştiği ve zayıfladığı koşullarda, kaçınılmaz olarak “başka etmenler” olmadıkça, böylesi gerici anlaşmalar sadece karşılıklı “*çıkar*” temelinde yapılamaz.

Yine ülkemiz somutunda, bugün AKP ile PKK’nin “gizli görüşmeleri” “başka etmenler”in zorlamasıyla ortaya çıkmıştır. Amerikan emperyalizminin Ortadoğu “projesi”nin gerekleri kadar (belirleyici etmen), AKP’nin iktidarını koruma ve sürdürme gereği de bu “gizli görüşmeler”in zorunlu etmenleri durumundadır. Öte yandan AKP’nin temsil ettiği feodal-tüccar sermayesinin kendi konumunu güçlendirme ve kalıcılaştırma istemi ile Kürt küçük-burjuvazisinin büyüme, büyük burjuva olma özlemi birbiriyle çakışmıştır. Bu etmenlerin yanında, irili-ufaklı başka etmenler de (“şehit cenazeleri” gibi) devreye girerek, “Kürt sorunu”na “siyasal çözüm” bulma girişimlerinin hızlanmasına yol açmıştır.

Burada altı çizilmesi gereken, AKP ile PKK’nin “gizli görüşmeleri” ve bunu zorunlu kılan etmenlerden çok, bu görüşmeler sonucunda ortaya çıkartılabilecek olası bir “anlaşma”nın, Türkiye halkı açısından bir bütün olarak (Kürtler ve Türkler) ve özel olarak da Kürt halkı açısından *gerici ve kendilerine karşı bir anlaşma* olacağı gerçeğidir.

AKP’nin temsil ettiği feodal-tüccar sermayesi (*dini* siyasal bir araç olarak kullanan sömürücü sınıf) ile aynı sermayenin uzantısı olan Kürt küçük-burjuvazisinin (“cemaat” ilişkileri içinde olan, dolayısıyla geçmiş döneme kadar kendi çıkarlarının gerçekleşmesini “siyasal islam”ın iktidar oluşuna bağlamış olan) çok kolayca anlaşmaya varabilecekleri açıktır. Ancak kendi çıkarlarını PKK’nin mücadelesinin “zaferi”yle özdeşleştirmiş ve aynı zamanda “laik” Kürt küçük-bur-

juvazisi, olası bir “Kürt sorunu” çözümünü koşullarında açık bir *çıkar çatışması* içine gireceği “cemaatçi” Kürt küçük-burjuvazisi kadar kolayca bir anlaşmaya yapma yanlısı değildir. Üstelik AKP, kendi sınıfsal temeline uygun olarak “çözüm”de “cemaatçi” Kürt küçük-burjuvazisinin ilk başta ve en önde yer almasını isterken, diğer kesim (siyasal olarak PKK), bu isteği ve girişimi kesinkes reddetmektedir.

Bu “kabul” ve “ret” ilişkisindeki tüm taraflar, daha bugünden, gelecekteki olası bir “federe” (ya da “özerk”) “Kürdistan” üzerindeki hesaplarını ve çıkarlarını *azamileştirmeye* çabalamaktadırlar. Bir bakıma, olası bir “özerk Kürdistan”ın egemeninin kim olacağı mücadelesi (iktidar mücadelesi) verilmektedir.

İşte bu mücadele, bugün AKP ile PKK arasında yapılan “gizli görüşmeler”in zaman zaman kesilmesine, zaman zaman restleşilmesine neden olmaktadır. AKP’nin elindeki “koz”, “ulusalcılar” ve OHAL iken, PKK’nin elindeki “koz”, “daha fazla şehit cenazesi”dir. Olası bir anlaşma sonucunda ortaya çıkacak olan bir “özerk Kürdistan”ın iktidar mücadelesi, bugün, bu söylemlerle sürdürülmektedir.

Tarihin gösterdiği açık gerçek, ezen ve ezilen ulusun sömürücü sınıflarının yapacağı her anlaşmanın, özsel olarak ezilen ulusun proletaryası ve köylülerinin, hangi ulusun hangi sömürücü sınıfı tarafından sömürüleceğinin anlaşması olacağıdır.

Şüphesiz, kapitalizmin iç dinamiklerle geliştiği ve bugün ulusal sorunların yüzyıl geride kaldığı kapitalist ülkelerdeki ulusal sorunların gelişimi ve çözümü ile kapitalizmin dış dinamiklerle geliştiği, milli (ulusal) burjuvazinin bulunmadığı, emperyalizmin sömürgeci durumunda olan ülkelerdeki (Türkiye) ulusal sorunların gelişimi ve çözümü bir ve aynı değildir. Ortada, her iki taraf için, sözcüğün gerçek ve tarihsel anlamıyla ulusal (milli) burjuvazi bulunmadığından, yapılacak anlaşmalar da ulusal nitelikte olmayacaktır. Daha çok, o sıradaki (konjonktürdeki) yerli sömürücü sınıflar ile emperyalizm arasındaki ilişki tarafından belirlenmek durumundadır. Türkiye bütününde, dün “Atatürkçü” (“kemalist” değil, “Atatürkçü”) ve “laik” bir sermaye kesimi etkin durumdayken, bugün şeriatçı ve ümmetçi bir sermaye kesimi etkindir. Üstelik bugünün şeriatçı

ve ümmetçi sermayesi, dünün “Atatürkçü ve laik” sermayesinin bir bölümünün tasfiyesi ile semirmekte ve büyümektedir.

Böylesi bir “konjonktür”de, “Kürt sorunu”nun çözümü için “tarihsel fırsat” çıktığını ileri sürmek, şeriatçı ve ümmetçi sermayenin “ilelebet payidar kalacağını”, dolayısıyla da emperyalizmin bugünkü çıkarlarının sürekli aynı kalacağını varsaymak demektir. Bu birinci tarihsel yanılıdır.

İkinci tarihsel yanılı, bugün için kendi ulusunun bir başka sermaye kesimini tasfiye ederek (sözcüğün tam anlamıyla “mülksüzleştirerek”) büyüyen ve pazarını genişleten bir sermayenin, kendisine sürekli olarak kendi ulusu içinde “mülksüzleştirileceği” yeni sermayeler bulacağını varsaymaktır. (Bu durum, varsayılmaktan öte, hiç akla bile getirilmemektedir.) Oysa sermayenin bizzat kendisi sürekli genişlemeden ve yeni pazarlara açılmadan varlığını sürdüremez. Bu nedenle, bu “konjonktür”de yapılacak bir anlaşma, gelecekte (diğer koşullar aynı olmak üzere) sermayenin yeni pazar gereksinmesine bağlı olarak ortadan kalkacaktır.

Ancak her iki kesimin sermaye kesimleri de, kapitalizmin iç dinamiklerle gelişmediği, dolayısıyla sermaye birikiminin temel kaynağının emperyalizm olduğu bir ülkenin “ulusal” sermayeleridir. Dolayısıyla varlıkları da, yoklukları da tümüyle emperyalizme bağlıdır. Onları bir araya getirecek olan da, ayrıştıracak ve savaştıracak olan da emperyalizmdir.

Şurası kesindir: Sömürücü sınıfların kendi aralarında yapacakları anlaşmalar, ne kadar dış etmenler (emperyalizm) tarafından belirlenmiş olursa olsun, her durumda her ulusun emekçi kesimlerinin sömürüsünün paylaşılması anlaşmasıdır.

AKP’de temsil edilen tefeci-tüccar sermayesi, konumunu ve iktidarını pekiştirmek peşindedir; henüz “mülksüzleştirilecek” sermaye kesimlerinin sonuna gelinmemiştir. PKK’de kendi çıkarlarının ifadesini bulan Kürt küçük-burjuvazisi (küçük sermaye kesimleri), Amerikan emperyalizminin Irak işgalinden sonra yeni bir eğilim içine girmiştir. Geçmişte çok belirgin olmayan, ikincil olan bu eğilimin kaynağı, Türkiye’deki sermayenin işbirlikçi niteliğinden yola çıkarak, asıl paylaşılacak olanın işbirlikçi payı olduğunun görülmesidir. Bu nedenle, “özerk” ya da “bağımsız” bir Kürdistan’ın “ulusal” işbir-

likçi burjuvazisi olmaya adaydır. Bu küçük-burjuva eğilim, emperyalizmle açık işbirliğine gidilmesinden yanadır ve Türkiye’nin бүтүнüne düşen işbirlikçilik payının Kürdistan nüfusuna oranla düşecek payına taliptir. Bu eğilimi “teorize” eden küçük-burjuva aydınları da (şüphesiz hepsinin geçmişinde bir “marksistlik” vardır), bu payın, hem “milli burjuvazi”nin oluşumu için, hem de Kürt halkının “refahı” için yetip de artacağını hesaplamaktadır. Böylece PKK’nin ilk dönemindeki “sosyalistlik”in, bu yolla “halkçılaştırılarak” “realize” edileceği varsayılmaktadır. (A. Öcalan’ın tüm anti-sovyetik söylemlerinin arkasında da bu “realizasyon” düşüncesi yatar.)

Herşeyden önce, sermaye, ister emperyalist sermaye olsun, ister ezen ulus sermayesi olsun, isterse ezilen ulus sermayesi olsun, her durumda sadece kendisinin büyümesini ve genişlemesini hedef alır. Hiçbir sermaye, kendi “ulusunun” refahı ve kalkınmasıyla ilgili değildir. Onların “ulusal refah”tan ya da “ulusal kalkınma”dan anladıkları, kendi sermayelerinin büyümesini sağlayan koşulların yaratılmasıdır. Yapılacak olan her altyapı yatırımı bile, halkın refahını için değil, sermayenin genişlemesi ve sömürüsünün artması için yapılır. İşbirlikçi sermaye açısından ise, zaten sermayenin iç (ulusal) birikimi ve “ulusal kalkınma” diye bir sorun yoktur.

Biraz “marksizm”i bilen, kapitalist ekonomi hakkında bilgisi olan herkesin kolayca anlayabileceği bu gerçeğe rağmen, Kürt küçük-burjuvazisi ve aydınları (tıpkı AKP “ulemaları” gibi), emperyalizmin işbirlikçisi olmanın, hem Kürdistan’ın kurulmasını sağlayacağını, hem de “ulusal refahı” getireceğini hayal etmektedirler (tıpkı AKP’nin iktidarda kalabilmek için Amerikan emperyalizminin her dediğini yapmasının gerekli olduğuna inanması gibi).

Biz marksist-leninistler, gecikmiş ulusal sorunların mutlak olarak devrimle çözümleneceğini iddia etmiyoruz. Değişik koşullar altında, ulusal sorunların çözümlenme olasılığını her zaman kabul ederiz. Lenin, bu durumu şöyle ifade eder:

“Şimdiki savaşın [I. Dünya Savaşı] belli bir sonuca ulaşması durumunda, Avrupa’da yeni devletler (Polonya, Finlandiya, vb.) kurulmasının, emperyalizmin ve onun iktidarının

gelişmesi koşullarını bozmaksızın tam olarak 'gerçekleştirilmesi' mümkündür. Tam tersine böyle bir durum, mali-sermayenin etkisini, değini noktalarını ve baskısını *artırır*. Fakat savaşın daha başka bir sonuca ulaşması halinde de yeni Macaristan, Çekoslovakya, vb. devletlerinin kurulması, *aynı şekilde* 'gerçekleştirilebilir'. Britanya emperyalistleri, zafer kazancıklarını hesaplayarak, şimdiden bu ikinci sonucu planlıyorlar. Emperyalist çağ, dünya emperyalist ilişkilerinin *sınırları çerçevesinde* ulusal siyasal bağımsızlık için çaba gösterilmesini ya da bunun 'elde edilirliliği'ni yıkmıyor. Ne var ki bu sınırların *dışında*, cumhuriyetçi bir Rusya, ya da genel olarak, dünyanın herhangi bir yerinde büyük bir demokratik dönüşüm, bir dizi devrimlere girişmeksizin 'ger-

çekleştirilemez' ve sosyalizm olmaksızın istikrarlı hale gelemez.”*

Bizim iddiamız, gerçek bir demokratik devrim gerçekleştirilmediği sürece, ülkenin gerçekten bağımsız olabilmesi, bu bağlamda kendi kaderini özgürce belirleyebilmesi olanaksızdır. Ve sosyalist devrim olmaksızın da, bu özgürlük sürekli ve kalıcı hale getirilemez.

Tarihin bu son dersi öğrenilmediği sürece, ulusal kin ve nefretler varlığını sürdüreceği gibi, sürekli ve kalıcı çözüme kadar, emperyalizme bağımlı bir ülkenin ezen ve ezilen ulusunun halkları sömürülmeye devam edecek, sıkıntı ve yoksullukları sürecektir.

Bu nedenle, ülkenin bütünü açısından anti-emperyalist demokratik halk devriminin gerçekleştirilmesi için tüm halk güçlerinin birleştirilmesi ve birleşik mücadelesi gerçek kurtuluşun tek yoludur.

* Lenin, *Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm*, s. 63.

Marksizmi ve Tarihi Çarpıtan Sözde Liberaller

“Uluslararası modern oportünizmin ... toplumsal ve siyasal içeriği, kendisini, ulusal özelliklere göre çeşitli biçimlerde ortaya koymaktadır. Oportünistler bir ülkede uzun zamandan beri ayrı bir bayrak altında birleşmişlerdir; bir diğerinde teoriyi savsaklamışlar ve gerçekte radikal sosyalistlerin siyasetini izlemişlerdir; bir üçüncüsünde devrimci partinin bazı üyeleri oportünizm kampına geçmişler ve amaçlarına, ilkeler ve yeni taktikler uğruna açık mücadeleyle değil, partilerini yavaş yavaş, hissedilmez ve, deyim yerindeyse, cezalandırılmaz bir biçimde yozlaştırarak ulaşmaya çalışmışlardır; bir dördüncü ülkede ise, aynı cinsten kaçaklar, ‘legal’ eylemle ‘illegal’ eylemi tamamen orijinal bir biçimde birleştirerek, siyasal köleliğin karanlıklarında aynı yöntemlerle başvurumaktadırlar, vb..” [Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 20-21, Sol Yay., 1992.]

Öncelikle, bu sözde “liberal”lerin *Taraf* gazetesi çevresinde toplastıkları ve orayı üs olarak kullandıklarını bilmek ve akılda tutmak gerekir. Bu sözde “liberaller”, AKP’nin mali desteğiyle, Lenin’in deyişiyle, “aynı bir bayrak altında” birleşmiş eskimiş “solcu” ve oportünistlerden oluşmaktadır.

Halil Berktaş (ki adının başında bir de “Prof. Dr.” ünvanı vardır) bu oportünistlerin en eskimişi ve en “uleması”dır. Robert Kolej mezunu Halil Berktaş, “marksist”liğe her ne kadar “kampus maoisti” olarak Yale Üniversitesi’nde başlamışsa da, asıl tedrisatını Doğu Perinçek’in yanında yapmıştır. “Bilimsel Sosyalist Devrim Anlayışı” üzerine kalem oynatmış, Doğu Perinçek’in “varisi” olarak yükselmiş ve 12 Eylül sonrasında “maoizm”den hızla “Gorbaçovculuğa” terfi etmiş ve ardından da Doğu Perinçek’le ip’leri koparmış birisidir.

Aydın Doğan’ın *Radikal*’inden *Taraf*’a transfer olan *Murat Belge*, Halil Berktaş kadar, ama “karşı saf”larından çıkma “ulema”dır. “*Birikim*”deki birikimini, “soyut bir gelecek için somut bugünden vazgeçile-

mez” diyerek “somut” a tahvil eden ilk kişi olan Murat Belge, Amerikan emperyalizminin “temiz vakıfları” aracılığıyla küçük-burjuva aydınlarının satın alınmasında taşeronluk yapmıştır.

Sözü edilmeye deymeyecek olsa da, *Roni Margulies** adlı bir zevat referandum sürecinde “sol liberalizm” görünümünü altında mevziye sokulmuştur. “Devrimci”, “solcu” ve hatta “marksist” olduğunu söyleyen ve öyle sanılan bu zevat da, şairlikten “liberal marksizmin sözcülüğüne” zıplatılarak *Taraf*’ın köşesine “sol duyu” olarak yerleştiril-

* Pek çok kişinin “nereden çıktı bu zevat” diyebileceği Roni Margulies’in “geçmişine” internete şöyle değinilmektedir: “Robert Koleji’nden mezun olduktan sonra İngiltere’deki çeşitli üniversitelerde öğretim gördü. İktisat üzerine doktora yaptı. İktisatçılık yapmamayı tercih eden Margulies Londra’da hayatını sürdürdü. Yahudi asıllı olmasına rağmen kendisini siyonizm karşıtı ve devrimci olarak tanımlamaktadır. İlk şiir kitabını 1991 yılında çıkaran Margulies, toplam altı şiir kitabı, şiir çevirilerinden oluşan dört kitap, çocukluk anıları, siyasi tercüme ve edebiyat, siyaset, tarih hakkında çok sayıda dergi ve gazete makalesi bulunmaktadır. 2002 yılında *Saat Farkı* adlı eseri ile Yunus Nadi Şiir Ödülü’ne layık görülmüştür.”

miştir.

Bunların yanında, “renkli şahsiyeti”yle, *Zaman* gazetesi yazarlığıyla ve Murat Belgevari “külhanbeyliği”yle, “entel” ukalalığıyla, Robert Kolej mezunlarından *Etyen Mahçupyan* da bu koronun bir üyesidir.*

Bu eskimiş “kurt”ların yanında *Taraf* vitrininde yer alan “kuzu”lar da vardır. Bu kuzuların en çok yazanı, araştıranı, ve yeni yeni “medya”da parlatılanı da *Ayşe Hür*’dür. Onun “Taraf”tarlar arasındaki rolü, tarihin “karanlık odası”nın kapısını açmak, on yıl süren master tezi çalışmalarında bulduğu her türlü bilgi kırıntılarını, hiçbir bilimsel süzgeçten geçirmeksizin “yeni bir şey”mişcesine gazete yazısı haline getirmektir.

Taraf gazetesinin sahibi, yöneticisi ve her şeyi olan, Çetin Altan’ın küçük oğlu, Uzanların Star televizyonunun “Kırmızı Koltuğu” Ahmet Altan’ı “tanıtmaya” hiç gerek bile yoktur.

Burada, bu “Taraf”tarların marksizmi ve tarihi nasıl çarpıttıklarını örnekleriyle ele almaya çalışmayacağız. Amacımız, onların her şeyi “mubah” sayan makyevelizmleriyle marksizmi “nasıl” çarpıttıklarını göstermek değildir. Buna ilişkin sayısız örnekleri pek çok yerde bulmak olanaklıdır. Ortaya koymaya çalıştığımız, bu “Taraf”ın sözde liberallerinin, “solcu-marksist” görüntüsü ya da “eski marksist” ünvanlarıyla yaptıkları çarpıtmaların sola, sol aydın kesime yansıması ve taşınmasıdır.

Şüphesiz, bu sözde liberallerin marksizmi ve tarihi çarpıtmalarının solda yankı bulması ve solcu aydınlar tarafından “kabul” görmesi, hiç de onların çarpıtmalarının “usallığı”ndan ya da “ussal sunumu”ndan kaynaklanmamaktadır. Bunun temel nedeni, soldaki *ideolojiszleşme*dir. Sadece Kürt ulusal hareketine “yakın” durmayı “marksist le-

ninist komünist”lik sananların olduğu bir ülkede, ister istemez bu ideolojiszlik (ve apolitiklik), “yalan söyleyin, mutlaka inanan çıkacaktır” sözünde ifadesini bulan bir karşıdevrimci, anti-marksist söylemlerin etkili olmasına yol açmıştır.

İdeolojiszleştirmenin ilk tohumları, 1980’lerde Gorbaçov “rüzgarları” eserken, küçük-burjuva aydınlarıyla “barışma” adı altında SBKP tarafından geliştirilen tezler ve yaklaşımlarla atılmıştır. Bu “glastnost” (“açıklık”) politikası sonucunda, “resmi” komünist partilerinin yayın organları küçük-burjuva aydınlarına açılmıştır. Partilerin “resmi” çizgisine aykırı olan küçük-burjuva aydınlarının yazılarına yer verilmesi, “proleter demokrasisi” olarak sunulmuştur. Böylece “ayrıkçı fikirler” sol yayınlarda “çıkıntı” olarak yer almaya başlamıştır. Bu “fikirler”in marksizme-leninizme ne denli aykırı olduğuna ilişkin ve marksist-leninist klasik yapıtlara göndermeler (“alıntı”) yapan yazılar “out” edilmiştir.

Bu tohumların ülkemizdeki bahçıvanlarından olan Murat Belge, “bu konuda da, Marx da benim gibi düşünmeyiversin”** diyerek ideolojiszleşmenin her türlü bilimselliğin dışlanması yanını alabildiğine körüklemiştir.

Böyle bir ortamda “özgürlük” rüzgarları esmeye başlamış, herkes, “aklına esen her şeyi” söyleme “özgürlüğünü” kazanmıştır. Ayşe Hür gibi “master” öğrencilerinin buldukları her belgeyi, halk söylencesini bir “tarihsel gerçek”mişcesine sunabilmesini sağlayan bu “özgürlük” ortamı, “bilgisi olmadan fikri olanları” yarattığı gibi, “akıl” ile “işkembe”nin yer değiştirdiği bir “düşünce” üretimi ortaya çıkarmıştır.

Soldaki örgütlerin (gerçekten devrimci olan ya da kendilerini devrimci olarak gören örgütler) yayınlarında, bu hava içinde, “köşe yazarlığı” üslubuyla ideolojik ve politik yazılar yayınlanmaya başlamıştır. Artık hiç kimse, “aklına eseni”, herhangi bir bilimsel temele dayandırma, marksizmle bağ-

* Bu son iki “tafahtar”, yani Roni Margulies ve Etyen Mahçupyan, “azınlık” kökenli olmanın tüm avantajlarından yararlanır. Birincisi, tüm reddiyelerine karşın Yahudi “köken”lidir; ikincisi ise, Lozan’ın tanıdığı Ermeni azınlıktandır. Bu nedenle, onlara yönelik her eleştiri, Yahudi ve Ermeni azınlığa karşı yöneltilmiş bir “suçlama” olarak sunulmaktadır. Bu nedenle onlardan söz ederken, her sözcük, kolayca anti-seminist ya da ırkçı anlama çekilebilmektedir. Bu da onları her türlü eleştiriden bağışık kılmaktadır. Bunlardan ikincisi (Etyen Mahçupyan), her ne kadar akademik kariyere sahipse de, 12 Eylül’ün getirdiği ekonominin liberalleşmesiyle birlikte iş hayatına atılmış, şirketler yönetmiş, şirketler kurmuş bir “iş” adamıdır.

** Murat Belge, Birikim dergisinin 100. sayısı “ve-silesiyle” Ömer Laçiner ile karşılıklı hasbihalinde tam olarak şöyle söylemektedir: “Mecbur muyum? Ben böyle düşünüyorum... Marx da benim gibi düşünüyordu demem neden gereksin? Allah Allah, düşünmeyiversin... Aslında Marx için hayati olması gereken bir sürü şey var ki bunlar bana bir şey söylemiyor. Diyalektik materyalizmi umursadığımı, emek-değer teorisini çok fazla doğru bulduğumu söyleyemem...” (*Birikim*, Sayı: 100, s. 42, Ağustos 1997.)

lantısını kurma gereğini duymaz olmuştur.

Kimilerinin “düşünce kirliliği” adını verdikleri, kimilerinin (daha kaba biçimde) “beyin ishali” adını verdikleri bu ortamda, “Taraf”tarların her türlü çarpıtması kolayca solda yankı bulmuştur.

Bu da, tarihin defalarca olumsuzladığı “ulusal çözüm”lerin yeni bir “çözüm”müşcesine sunulabilmesini ve kabul görmesini getirdiği gibi, “devrimci”liğin, Taksim tramvay durağında “basın açıklaması” yapmaya indirgenmesine yol açmıştır. “Kitle içinde çalışma” denilen şey, İstanbul’un bir-iki mahalle meydanında toplaşmış gençleri “eyleme sokma” haline dönüşürken, “siyasal gerçeklerin teşhiri” “medyatik” haberlerin derlemesine dönüşmüştür.

Artık kendisine “marksist”, “marksist-leninist” diyen örgütler pek ortalıkta görünmezken, herhangi bir konuda bir “fikir” ileri sürdüklerinde, bu konuya ilişkin marksizmin (M. Belge’nin sözüyle “Marx”ın) ne söylediği, (yine M. Belge’nin sözüyle) ne “düşündüğü” hiç önemsenmez olmuştur.

İşte sol, kendisini nasıl tanımlar ya da ifade ederse etsin, “solcu”, “komünist”, “devrimci”, “marksist”, düzen içi eğitimden edindiği bilgi ve mantıkla olaylara, olgulara ve asıl önemlisi devrime ve devrimci mücadeleye bakmayı hiç yadırgamazken, “Taraf”tarların sözde liberalizmini çok kolaylıkla içselleştirmiştir. Bir taraftan Ufuk Uraslar üreten ÖD Partisi’nin sol-liberalizmi, öte yandan onların “yayın organı” *Birgün* gazetesinin “demokrat-liberalizmi”, bu içselleştirmeyi kolaylaştırmıştır.

Elbette bu süreçte, apolitik yeni bir kuşağın yaratılması, eğitim sisteminin “ezbercilikten kurtarılması” adı altında yüzeyselleştirilmesi, üniversitelerin depolitizasyonu

sürdürmenin aracı olarak kullanılması ve sonuçta, 12 Eylül öncesinin “devrimci”sinin herşeyi bir yana bırakıp sıradan yaşamın içine balıklama dalması etkili olmuştur. Her ne kadar süreç, bir yere kadar nesnel bir süreç gibi görünse de, en son tahlilde (bu üç sözcük kullanılmayalı çok uzun yıllar olmuştur!), içselleştirenler de, bu mantığı kabulleyenler de öznel-tekil bireydir. Bu nedenle, sürecin nesnelliği, tekil bireyin sorumluluğunu hiçbir biçimde ortadan kaldırmamaktadır. Eğitim sistemi (“milli eğitim”) bozulmuş, okul sürecinde edinilen bilgiler yüzeyselleşmiş, üniversite adı altında ve “önlisans” gibi süslemelerle bozulmuş, popüler kültür ve “popüler yazarlık” egemen olmuş olsa da, ve sadece bu nedenle, olağan yaşam sürecinde (ya da eğitim sürecinde) belli bilgilere sahip olamamış olsa da, tekil bireyin, devrimci olan ya da olmak isteyen tekil bireyin sorumluluğu, eksiklerini tamamlamak ve marksizmi öğrenmektir. Ve marksizmi öğrenmenin tek yolu da, marksist yapıtların okunmasından geçer. Bunların hiç birini yapmayarak ya da yapılması gerektiğini bile düşünmeyerek, marksist olunamayacağı gibi, cehaleti ve “Taraf”tarların etkisini “nesnel” durumla açıklamak kişisel sorumluluğu ortadan kaldıramaz.

Devrimcinin görevi, devrim yapmaktır. Devrimin bile ne olduğunu “medya”dan öğrenenlerin devrim yapmaları bir yana, devrimci olmalarından bile söz edilemez. Alabildiğine olgunlaşan nesnel devrim koşullarına rağmen, öznel koşulların neredeyse yok denilecek düzeyde kalabilmesi de bu sayede olanaklı olabilmektedir.

Yapılması gereken açıktır: Bu süreçte son verin!

Bir zamanlar Avrupa’da “komünizm hayaleti” dolaşırdı. *Komünist Manifesto*’nun sözüyle, “Eski Avrupa’nın bütün iktidarları bu hayalete karşı kutsal bir ittifak kurdular: Papa ile çar, Metternich ile Guizot, Fransız radikalleri ve Alman polisleri.” Tarih, 1848.

Aradan yüzyıl geçtikten sonra, bizim “komünizm hayaleti”, önce “komünist tevkifatlarıyla”, ardından mantar gibi biten “Komünizmle Mücadele Dernekleri”yle, ülkenin her yanında kovalanmaya başlandı. 50’lerde Adnan Menderes döneminde olanca hızıyla süren “komünizm hayaleti”, 60’larda “milliyetçi”, “ülkücü”, “islami” kesimlerin bir numaralı hedefi ve işiydi.

Yine *Komünist Manifesto*’nun 1848’de ifade ettiği gibi, “İktidar sahipleri tarafından komünist olmakla suçlanmamış muhalefet partisi” dünyanın hiçbir yerinde olmadığı gibi, bizde de yoktu. 1965 sonrasında CHP’nin “ortanın solu” (“tekerlemesiyle”, “ortanın solu, Moskova’nın yolu”), 1970’lerde Bülent Ecevit’in “demokratik solu”, sözcüğün tam anlamıyla “gomonizmin” ta kendisiydi!

En çok iş yapan anti-komünist propaganda, “komünistler iktidara gelirlirse, evinizdeki iki tencereden birisini alacak” propagandasıydı. Zaten bu “komünistler” “Moskova’dan besleniyorlar”dı; onlarda “ar-namus” diye bir şey yoktu...

Bu propagandalar, devrimci mücadelenin yükselmesiyle birlikte, birer birer etkisizleşti. Ama “iki tencereden birisinin alınması” demagojisi, özellikle köylü ve kentlerin yoksul kesimleri arasında etkili oldu. II. Dünya Savaşı sırasında CHP tarafından” ek-

meğin karneye bağlanması, bu demagojinin pekiştiricisi olarak yıllar boyu kullanıldı.

Kimi zaman anti-komünist propaganda açıktan yapılırken, kimi zaman yön ve biçim değiştirerek sürdürüldü. Ama her durumda, “yoksulun lokmasında gözü olan” bir “hayalet” olarak sürekli gündemde tutuldu.

İşte bu “komünizm hayaleti” ve “anti-komünist hayalet avcıları”, kimi dönemlerde faşist MHP’nin “başbuğ”luğunda “ülkücü gençlik” tarafından yürütüldü, kimi zaman “akıncı gençlik” ya da islami “hoca efendiler” tarafından yerine getirildi. Ama zaman içinde kentlerdeki “orta sınıf”ın yaşam koşullarındaki değişim ve tüketim ekonomisinin yaygınlaşması, özellikle de 12 Eylül askeri darbesiyle devrimci mücadelenin büyük darbe alması ve ardından 1990’ların başında “şeytan” Sovyetler Birliği’nin dağıtılmasıyla, bu “komünist avcıları” ortalıkta fazla görünmez oldular. Öylesi zamanlar oldu ki, “marjinalleşen komünistler”in legal parti kurması bile “demokratik gelişme” olarak sunuldu. 90’lı yıllar “komünizm hayaleti”nin unutulmuşluğuyla geçip gitti.

AKP’yle birlikte, özel olarak Recep Tayyip Erdoğan sayesinde, bir kez daha “komünizm hayaleti” hortlatıldı.

“Recep bey”, “İftiracı medyayı arkana alıp, her gün çamur atayım, belki iz kalır diye politika yapılmaz. O komünistlerin, komünist rejiminin işiydi. Onların mantığında iftira at, tutmazsa da iz bırakır anlayışı vardı. Yoksa onu sen mi devraldın?” diye kükrerken, eski şeriatçı anti-komünist demago-

OKUL İÇİN CEP HARÇLIĞI

ERZURUM, Türkiye – Şubat 2005'te, okur-yazar olmayan 34 yaşındaki üç çocuk annesi Çınar Türk, doğu Anadolu'nun dağlık bir köşesinde yer alan Çamlıyamaç köyünden, en yakın kasaba olan Uzundere'deki küçük bir ofis binasına gitmek üzere minibüse bindi. Burada, bir görevliye bir kâğıt parçası uzattı, adını söyledi ve devletten 120 Yeni Türk Lirası (yaklaşık 90 dolar) aldı.

Bu miktar Türk için mütevazı olmakla birlikte çok şey ifade ediyordu – 12 ila 19 yaşları arasında iki kızı ve 9 yaşındaki oğlunu okula göndermek için hayati önem taşıyan bir yarıdım eli. “Çocukların okulda küçük düşmüş hissetmemeleri için kalem, ayakkabı ve formlara harcayabileceğimiz bir para bu” diyor muameleyi hatırlayarak. Okuldan yeni dönen, 13 yaşındaki kızı Sarga, elleri düzgün bir şekilde gri pilili eteğinin üzerinde gururla yanında oturuyor.

Yoksullukla başa çıkmak ve yeni nesil için yaşam standartlarını iyileştirmek amacıyla Türk hükümeti, Dünya Bankası tarafından finanse edilen Sosyal Riski Azaltma Projesi kapsamında on binlerce anneye temel çocuk yetiştirme masraflarını karşılamak üzere yardımda bulundu.

Şartlı Nakit Transferi olarak bilinen bu para yardımları, ebeveynlerin çocuklarını okula göndermeleri ya da küçükken aşılarını yaptırmaları şartıyla hanelerin en yoksul yüzde altısına gidiyor. Ekim 2005 itibarıyla bu yardım Türkiye'deki en yoksul 1,9 milyon (yaklaşık 10 çocuktan 9'una) çocuğa ulaşmıştır.

Sosyal Riski Azaltma Projesinin başlangıçtaki hedefi, acil yardımlarla, Türkiye'deki 2001 ekonomik krizinin yoksul haneler üzerindeki etkisini yumuşatmak ve gelecekteki benzer risklerle başa çıkma kabiliyetlerini geliştirmektir.

Kaynak: http://www.worldannual.org/content/show/43/okul_icin_cep_harcligi.html

ji ve propagandanın yeniden iş başı yaptığıının işaretini verdi.

Şeriatçı anti-komünist propaganda, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, bir taraftan “komünistler evindeki iki tencerenin birisini alacaklar” demagojisiyle, öte yandan “soy, sop, meşrep” üzerinden yürütülür.*

Burada şeriatçıların anti-komünist propagandada özenle işledikleri “soy, sop, meşrep” konusuna girmeyeceğiz. Diğer, bundan çok daha etkili olmuştur.

II. Dünya Savaşı sırasında “ekmeğin kar-

neye” bağlandığı günden itibaren geliştirilen ve her durumda yoksul, köylü ve eğitimsiz halk kitlelerini hedef alan “komünistler evindeki iki tencerenin birisini alacaklar” demagojisi, bugün, AKP tarafından “fısıltı yoluyla” yoğun biçimde, ama yeni tarzda sürdürülmektedir.

Bu yeni anti-komünist propagandanın hedefinde, doğrudan sol ve sol olarak “ana muhalefet” partisi olarak kabul edilen CHP vardır.

Söylenilen çok basit ve yalındır: Eğer bu solcular, bu solcu CHP iktidara gelirse, bugün size verilen kömürler verilmez olacak, size ödenen “çocuk paraları” ödenmez olacak, “mübarek ramazan ayında” iftar sofraları kurulmayacak!

Burada hedef kitle ise, doğrudan köylü ve yoksul kesimlerdeki kadınlardır.

Bugün, yaz ortasında, seçim arifesinde kömürlerin nasıl dağıtıldığını bilmeyen neredeyse yok gibidir. Ama sadece ve sadece kadına verilen “çocuk parası” pek az kişinin dikkatini çekmiştir. (“Medya” açısından, “70 lira almaya gelen kadınlar birbirlerini ezdi” biçiminde haberdan başka bir değere sahip değildir.)

“Sosyal Riski Azaltma Projesi” kapsamında 2002 yılında Dünya Bankası tarafından başlatılan ve resmi adı “Şartlı Nakit Transfe-

* Nihal Bengisu Karaca, Ece Temelkuran'ın “Nihal”i, 17 Eylül 2010 tarihli Habertürk'te “Kırmızı...” başlıklı yazısında şöyle yazıyordu: “Ramazan ayında cadde kenarındaki restoranda içki içebilmek istiyorlar; yahut ‘Kızım 18 yaşına geldi ve elbette sevdiği bir adamla birlikte olacak, ne var bunda? Evlilik şart değil ki’ dedikleri zaman ‘ötekileştirileceklerini’, Türkiye'nin diğer bölümleri tarafından namussuzlukla, şerefsizlikle itham edileceklerini düşünüyorlar; bu nedenlerle Anadolu'nun varsıllaşan ve mobilize olan Sünni/muhafazakâr kesimleriyle fazla yüz göz olmak istemiyorlar.”

İki gün sonra Fatih Altaylı, “Nihal”in bu “genelleme”sini şöyle yorumladı: “Kızım 18 yaşına geldi ve elbette bir sevdiği olacak. Ne var bunda, evlilik şart değil ki” diye düşünen ‘sahil kesimlerinin’, Türkiye'nin diğer kesimleri tarafından ‘ötekileştirilmekten korktuklarını’ söylüyor. Yok ya! Demeye getiriyor ki, ‘Sahil kesimlerinin ahlaki değerleri daha düşük.’” (Habertürk, 19 Eylül 2010.)

ri” (“çocuk parası”), “Kadının aile ve toplum içindeki konumunun güçlendirilmesi amacıyla, doğrudan annelere yapılmaktadır”. Buna göre, “annelere”, ilköğretime devam eden erkek çocuk başına ayda 20 TL ve kız çocuk başına ayda 25 TL; ortaöğretime devam eden erkek çocuk başına ayda 35 TL ve kız çocuk başına ayda 45 TL doğrudan nakit para verilmektedir.

2002-2007 yılları arasında doğrudan Dünya Bankası tarafından yürütülen ve yönetilen bu “Şartlı Nakit Transferi” için Dünya Bankası, karşılıksız/hibe olarak 500 milyon dolar vermiştir. 2007 yılında Dünya Bankası’nın “kriterleri” gereğince sona eren “proje”, uygulama süresinde “olağanüstü başarı gösterdiği için” *Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu*’na (T. Özal’ın ünlü “Fak-Fuk-Fon”u) devredilmiştir.

Resmi açıklamaya göre, 2003-2008 arasında 1.026.752 çocuk için, 396 milyon TL “nakit transferi” gerçekleştirilmiştir. Dünya Bankası’nın bu proje için ayırdığı 500 milyon doların yarısı 2008 yılına kadar kullanılmış ve kalan diğer yarısı 2008’den günümüze kadar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu tarafından kullanılmaktadır.

Burada çocuk başına verilen paranın çok “cüzi” olması fazlaca önemli değildir. Özellikle Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgesinde “çok çocuklu” aileler söz konusu olduğunda, kadın başına (“çocuklar için” ve “çocukların okula gitmesi şartıyla”) ödenen aylık para miktarı 100-150 TL arasında değişmektedir.

Bugün Anadolu’nun yoksul insanları, bu “nakit” paranın doğrudan AKP tarafından verildiğine inandırılmıştır.

İşte bu “inanç” temelinde, “eğer solcular iktidara gelirse... bu parayı kesecekler” propagandası en etkin biçimde sürdürülmektedir.

Öte yandan, “proje” tümüyle Dünya Bankası tarafından hazırlanmış ve finanse edilmiştir. Her ne kadar “gerekçe”de, 2001 krizinin yarattığı “sosyal riski azaltmak”tan söz ediliyorsa da, “proje”nin AKP’nin iktidar olmasıyla birlikte uygulanmaya başlanması ve “normal ve yasal” süresi bittiği halde sürdürülmesi, emperyalizmin en önemli iki uluslararası finans kuruluşundan birisinin, Dünya Bankası’nın (diğeri IMF) AKP’ye nasıl destek verdiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Bugün AKP iktidarı tarafından dağıtılan pek çok “nakit destek”lerin, neredeyse tamamı Dünya Bankası tarafından finanse edilmektedir. Bu “nakit” parasal desteğin ya da açıktan para dağıtımının seçim sonuçları üzerindeki etkisi, şüphesiz toplumbilimciler tarafından incelenmesi gereken bir konudur. Ancak şu kadarı açıktır ki, sadece Urfa ilinde bu para dağıtımının oyların dağılımında nasıl etkide bulunduğu kolayca görülebilir.

Bugün AKP, Dünya Bankası’nın parasını dağıtmakla kalmayıp, aynı zamanda kendileri iktidarı kaybederlerse bu paranın da kesileceği propagandasını sürdürmektedir. CHP’nin ve Kılıçdaroğlu’nun “sadaka kültürüne son vereceğiz”, “insanları sadakaya muhtaç olmaktan kurtaracağız” söylemi de, AKP’nin bu propagandasının ana “koz”u olmuştur. 1950’lerin Komünizmle Mücadele Dernekleri’nde “tedrisat yapmış” şeriatçılar, bugün varlıklı-varlıksız, zengin-fakir edebiyatını çok kolayca sürdürebilmektedirler.

Bir zamanların ATÜT’cüsü İ. Küçükömer’in Türkiye’de “sağ soldur, sol sağdır” türünden saçmalıklarına (“bilimsel” adı “tez” olmaktadır) dayanarak “Taraflar tarafından AKP’nin “solcu” gösterilmeye kalkışılmasının da, şeriatçı ve faşist demagojilerin hemen her durumda sol söylemleri ve terimleri kullanmalarının da gerçekliği, varlıklı-varlıksız, zengin-fakir vb. türünden bir “sınıf” ayrımını görüntüsel (ve elbette demagojik) biçimde kabul ediyor görünmelerinde yatar. Erbakan’ın “anti-amerikancı”lığı, “yeni-sömürgecilik” söylemleri ve buna bağlı demagojileri, gelişen ve yükselen devrimci mücadele karşısındaki çaresizliklerinin de dışı vurumudur.

Bugünlerde unutulmuş söylemle “siyasal islam”ın ya da dini siyasette bir araç olarak kullanan sömürücü kesimlerin “zengin-fakir” söylemi de, anti-faizci tutumu gibidir. Gerçekte faize karşı değildir, ama küçük ve orta sermayeleri açısından faiz ödemeleri, gelişmeleri bir yana, varlıklarını sürdürmelerini bile ortadan kaldıracak boyutlarda olduğu için “faizlere karşı”dırlar. Tüm zamanlardaki amaçları, tekelleşmek, tekeldi burjuvazinin içinde yer almak olmuştur.

Bugün açık olan gerçek, Dünya Bankası kredi ve borçlarıyla finanse edilen tüm projelerin amacı, doğrudan AKP’nin oy tabanını korumaya ve artırmaya yöneliktir.

2008-2010 arasında Dünya Bankası tarafından AKP'ye verilen "proje" kredilerinin toplamı 6,2 milyar dolardır. (Buna, 27 Temmuz 2007 seçimlerinin arifesinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne verilen 322,2 milyon dolar da dahildir.) Sadece 2010 yılının ilk altı ayında verilen Dünya Bankası kredisi 1,6 milyar dolar olmuştur. *Yeni Şafak*'ın haberine göre (9 Ocak 2010), 2010 yılının tamamında verilecek kredilerin toplamı 3 milyar dolardır.

Dünya Bankası'nın, kimi zaman "proje kredisi" adı altında, kimi zaman "stratejik ortaklık" (*Country Partnership Strategy*) adı altında verilen bu kredileri, doğrudan AKP'nin seçmen tabanına dağıtılan nakit para ve küçük esnafa verilen "destekleme kredisi" olarak kullanılmaktadır.*

* Dünya Bankası'nın bu rolü 1976 yılında *Türkiye Devriminin Acil Sorunları I*'de şöyle ifade edilmiştir:

"Emperyalizmin geri-bıraktınlmış ülkelerde uyguladığı bu yeni strateji değişik ülkelerde değişik biçim alır. Yeni stratejinin uygulanmasının demokratik görünümü bir yönetim altında yapılması ideal olmakla beraber zorunlu değildir. Günümüzde bu yeni strateji Afrika ülkelerinden Brezilya'ya ve Türkiye'ye kadar değişik yönetim biçimlerinin mevcut olduğu pek çok ülkede uygulanmaktadır. Yeni stratejinin uygulanmasında şu anda iki özellik görülmektedir: Birincisi, uygulama çok esnektir. Emperyalizm ülkedeki duruma göre bazen reformizmin sosyal tabanının değişimi için gerekli uygulamalara bütün gücü ile girişmekte, bazen de tasfiye etmek ya da etkisini azaltmak istediği sınıflarla olan ittifakını sürdürmektedir. Geri-bıraktınlmış ülkelerde uygulanan yeni strateji yaygınlık kazanmakla birlikte henüz tam bir kararlılık kazanmamıştır. Kapitalizmin sürekli ve genel bunalımının günümüzde çok ağırlaşması ve geri-bıraktınlmış ülkelerdeki devrimci hareketlerin güçlenmesi ve her ülkede ortaya çıkabilecek beklenmeyen olaylar sonucu yeni stratejide zaman zaman geriye dönüşler olmakla birlikte, uzun dönemde yeni uygulama kesinlikle ağır basacaktır. Yerli egemen sınıfların bir bölümünün direnmesi halinde bile bu uygulama yürütülecektir. Dünya Bankası başkanı yeni stratejinin emperyalizmin daha geniş pazarlar ihtiyacından çok politik yönden gerekli olduğunu açıkça söylemektedir:

"Pek az çok zengin ve ümitsiz derecede fakir pek çok olduğunda ve aralarındaki fark kapanmaktan çok genişlediğinden artık reformun politik maliyeti ve ayaklanmanın politik tehlikesi arasında seçim yapılması gerekir. Sosyal adalet sadece ahlaki bir zorunluluk değildir. Aynı zamanda politik bir zorunluluktur da." (*One Hundred Countries Two Billion People*, s. 12.)

Emperyalizmin geri-bıraktınlmış ülkelerdeki yeni stratejisinin uygulamada ikinci özelliği, birincisine bağlı olarak, uygulamanın ülke çapında değil bölgesel olmasıdır. Bunun nedeni tasfiye edilmek veya etkisi azaltılmak istenen hakim sınıflarının bir kesiminin direnişi ve ülkede hızla yeni politik düzenlemele-

Tüm bunlar AKP'nin Amerikan emperyalizmi tarafından desteklendiğine ilişkin "soyut" söylemlerin maddi gerçekliğidir.

Bu gerçekliğe rağmen, yani Dünya Bankası aracılığıyla AKP'nin finanse edilmesi gerçeği karşısında, "sol" aydınlar ve özel olarak da CHP sessiz kalmaktadır. Bunun bir nedeni, Dünya Bankası'nın "sosyal yardım kuruluşu" olarak görülmesi, bir diğer ifadeyle, emperyalizmin günahlarını hafifleten bir kurum olarak algılanması ise de, *ana nedeni* Dünya Bankası ile "arayı" bozmamaktır. Bu, aynı zamanda Amerikan emperyalizmiyle arayı bozmamak demektir. Bu da, bu kesimlerin sınıfsal nitelikleriyle (küçük-burjuva nitelikleriyle) tam olarak örtüşmektedir.

"Yaşamınızdaki Dünya Bankası" gerçeği görülmediği ve teşhir edilmediği sürece, ülkedeki seçimlerin "halkın iradesini" ortaya koyduğunu ileri sürmek aptallıktır ve aptallık olduğu kadar da halkı aptallaştırmaktır. Bunun için, Doğu ve Güney Doğu illerinde, sadece kadınlara ödenen "çocuk parası"nın toplumsal ilişkilerde nasıl değişikliklere yol açtığına ve bunun siyasal sonuçlarına bakmak yeterlidir.

re geçişin şartlarının olmamasıdır. Ancak küçük üreticiliğin desteklenmesi ve örgütlenmesi ülke içinde seçilmiş bazı bölgelerde geniş ölçülerde uygulanmakta, yapılan bazı reformlar ve düzenlemelerle bölge halkının potansiyeli, düzene karşı hoşnutsuzluğu hiç olmazsa bir süre için düşürülmeye çalışılmaktadır. Yeni uygulama için seçilen bölgeler ya özellikle stratejik yerlerdir veya Guetamala ve Kolombiya'da olduğu gibi gerillaların başlıca faaliyet alanlarıdır."

İnternet Adresi:

www.kurtuluscephesi.com
www.kurtuluscephesi.org
www.kurtuluscephesi.net

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org
erisyayinlari@kurtuluscephesi.org

MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM I**
MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM II-III**
İLKER AKMAN: **MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACİL SORUNLARI-I**
*** **OLİGARŞİ NEDİR?**
*** **MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOĞMA DEĞİL, EYLEM KILAVUZUDUR-III**
*** **THKP-C/HDÖ VE 15 YIL**
*** **POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **GRAMSCİ ÜZERİNE**
*** **REVİZYONİZMİN REVİZYONU**
*** **ULUSAL SORUN ÜZERİNE**
*** **“BDS”: BİR PRAGMATİK SAPMA**
*** **“YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE**
*** **ZAFER BİZİM OLACAKTIR! [Ankara Davası Savunması]**
*** **DEVİRİM PROGRAMLARI**
*** **RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER**
*** **ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEĞİ”**
*** **PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI**

DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER

DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-I]
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM II [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-III]
LAİKLİK VE ŞERİATÇILIK ÜZERİNE [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
TARİHTE, GÜNÜMÜZDE VE DEVRİMCİ MÜCADELEDE KADINLAR

